

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 peti vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2,50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inserati peti vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inostranstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knažljova ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 36 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 6. — Poštna številka: v Ljubljani št. 10.351.

Pred vojno vlado v Franciji

Bivši finančni minister Paul Reynaud je danes dopoldne nadaljeval s posvetovanji za sestavo svoje vlade, ki naj bi po želji francoskega naroda vodila energično politiko za čimprejšnjo zmago — Nova vlada, v kateri bosta najbrže tudi Daladier kot obrambni in Herriot kot zunanji minister, se bo morda že danes predstavila parlamentu

Pariz, 21. marca. AA. (Havas) Nekaj po polnoči je Paul Reynaud, ki je sredi ob 18. dobil mandat za sestavo nove vlade, prekinil posvetovanja ter šel na počitek. Dostojni ni bilo izdano nobeno uradno sporočilo o rezultatih razgovorov za sestavo nove vlade, vendar pa se smatra, da bo Daladier končno pristal na to, da obdrži vodstvo narodne obrambe. Govoril se, da je zunanje ministrstvo bilo pomenjeno Edvardu Herriotu. Zdi se, da je zagotovljeno tudi sodelovanje Chautempsa v novi kombinaciji, kakor tudi Lamoureuxa in Caya. Kot predstavnik umerjenih skupin bosta verjetno povabljena k sodelovanju

v vladi Georges Mandel in Louis Rolin. Zdi se, da bo Paul Reynaud hitro končal posvetovanja, tako da bo vlada sestavljena še v teku današnjega dne. To odgovarja odločnosti bodočega predsednika vlade kakor tudi željam države in parlamenta, ki ne želi prekiniti vladine akcije v državi in inozemstvu.

Pariz, 21. marca. AA. (Havas) Paul Reynaud je danes dopoldne nadaljeval s posvetovanji ter bo nato počinjal Lebrun. Nova francoska vlada bo sestavljena še danes ter se bo predstavila že jutri, mogoče pa celo že danes parlamentu.

upnice in zahvale dosedanjemu ministrskemu predsedniku Daladieru sprejeli tudi sklep, naj vlada objavi poročilo o poteku zadnje tajne seje francoskega parlamenta.

Tudi Chamberlain namerava osvežiti svoj kabinet

London, 21. marca. e. Glede na glasove nemškega tiska in radia z ozirom na ostavko Daladierove vlade, poudarjajo v tiskajšni političnih krogih, da so nemški dokazi neložni.

Dočim se v Nemčiji prikazuje kriza vlade kot posledice nesloge v francoskem narodu in nezadovoljstva z dosedanjim kabineto, se v Londonu tolmači kriza vlade z željo parlamenta, da se sestavi kabinet, ki naj bi izražal edinstvo naroda na najodločnejši način.

V angleških parlamentarnih krogih mislijo, da je hitra ostavka francoske vlade vplivala tudi na Chamberlaina, da osveži tudi svoj kabinet, kakor to imenujejo konservativni ministri. V teku zadnje razprave v parlamentu se je namreč opazilo, da so nekateri mlajši poslanci konservativne stranke odločno izrazili, da ne odobravajo opozicije. Zato pričakujejo, da bo Chamberlain izvršil rekonstrukcijo vlade najkasneje po Veliki noči. Njegova situacija je lažja, kakor je bil položaj Daladiera, ker razpolaga s solidno in disciplinirano večino. Ovirja je samo v tem, da se opozicija ne želi vezati v koalicijsko z vlado. Ti argumenti imajo tudi notranjepolitične razloge, ker delavska in liberalna opozicija upata, da bosta zaradi napak vlade v prvih bodočih volitvah zvišali število svojih glasov.

Na službenih mestih v Londonu so sredi izjavljali, da bo sodelovanje Anglije in

Francije postalo še ožje, če se Reynaudu posreči sestaviti vlado.

V Ameriki pozdravljajo Reynauda

Washington, 21. marca. s. (Havas) Vtis, ki ga je napravila francoska vladna kriza v Zedinjenih državah, je, da bo Francija po spremembi vlade močnejša nego prej. Če Reynaudu uspe sestava vlade, je lahko sigurni simpatiji vseh ameriških krogov, med katerimi uživa kot bivši poslanik v Washingtonu velik ugled.

Sicer vidijo v Washingtonu v načinu, kako je prišlo do krize vlade v Franciji, dokaz, da imate parlamentarni režim in demokracija v Franciji dovolj življenjske sile. Obenem pa dokaz, da razpolaga Francija z odločnostjo in trdnostjo v vodstvu vojne. Posebne Daladierove zasluge niso bile nikdar osporavane in v Ameriki izražajo priznanje energiji in sposobnosti, s katero je Daladier vodil Francijo v sedanjih težkih dneh.

Ameriški listi naglašajo, da je Reynaud eden najboljših gospodarskih strokovnjakov na svetu ter pravijo, da je to bač najboljše priporočilo za predsedništvo vlade.

Komentarji nemškega tiska

London, 21. marca. s. (Reuter) Značilni so komentarji nemškega tiska k Reynaudovemu mandatu za sestavo vlade. Nemški listi naglašajo, da prihod Reynauda v predsedništvo vlade ne bo mnogo spremenil položaja v Franciji. Reynaud je znan kot eden glavnih sovražnikov Nemčije in eden največjih anglofilov. Nemški listi mu očitajo, da je eden glavnih vojnih hujšakov v Parizu ter ga primerjajo z Winstonom Churchillom.

Iz notranje politike

BREZ MOČNE JUGOSLAVIJE NI BANOVINE HRVATSKE NITI DRUGIH BANOVIN

Bivši minister dr. Ljudevit Auer je napisal za »Narodni list« članek »Notranji mir in okrepitev države«, čigar zaključne besede se glase:

Ako danes čitamo v tisku in čujemo na terenu parole, zelo težke in neprimerne, ki dišijo bolj po tujem izvoru nego po duhu sporazuma, moramo verovati, da je to samo prehodno. Ako brod se ni s polno paro zaplul v jugoslovenstvo, potem verujemo, da bo še zaplul. Jugoslavija je naša in mi smo Jugoslovenci, pa naj se imenujemo Srbe, Hrvate ali Slovence. Jugoslavija je naša skupna domovina, brez katere za nas ni življenja, napredka in svobode, ne za Srbe, ne za Hrvate in ne za Slovence. Brez močne Jugoslavije ni banovine Hrvatske niti drugih banovin.

Na vsak način moramo zapluti s polno paro v jugoslovenstvo, ako hočemo živeti kot svobodni narod in ako hočemo svojim potomcem omogočiti, da bodo živeli v svobodi, se razvijali in napredovali.

PROSVETNA POLITIKA MESTA ZAGREBA

»Hrvatski dnevnik« poroča: Mestni po-verjenik Mate Starečević kaže veliko razumevanje za kulturna vprašanja, kar je razvidno tudi iz predloga v se nedovršenem novem mestnem proračunu. Kakor iz-vedemo, vsebuje mestni proračun prvič postavko v znesku 50.000 din kot pomoč Društvu hrvatskih književnikov, ki izdaja kulturno-politično revijo »Savremeni« ter pripravlja zbornik »Omnivljena Hrvatska«.

Tudi banska oblast kaže veliko razumevanje za kulturne potrebe hrvatskega naroda. Na predlog Društva hrvatskih književnikov je se prenešeno v Zagreb neki hrvatski književnik, v kratkem pa bo premeščen še drug odlični hrvatski književnik. S tem se mladim talentiranim ljudem olajšata delo in razvoj. S posebnim zadovoljstvom je treba poudariti, da so hrvatski književniki našli razumevanje tudi pri banu dr. Iv. Subašiću.

ORGANIZACIJA HSS V BEOGRADU

Na ustanovnem običnem zboru HSS v Beogradu je govoril minister dr. Smoljan, ki je med ostalim rekel, da bo imel novi odbor težko nalogo in da njegovo delo ne bo lahko. Kdor je delal proti Hrvatom ali se sicer pregrešil proti življenjskim interesom Hrvatov, za tega ni prostora v organizaciji. HSS ne sprejme v svoje vrste vsakogar. Šarže morejo dobiti samo stari, zvesti borci, ki so bili na hrvatski strani že pred sporazumom. Kdor se je kolikoli pregrešil, mora iti v vice, da se tam očisti. Potem lahko pride v prve vrste, toda ne kot šarža. Kdor pa se je zelo pregrešil, ta naj gre v pekel, odkoder ni vrnitve.

BORBA ZA VOJVODINO

Beograjska »Jugoslovenska Otadžbina« priobčuje članek Jova Banjanina »Vojvodina in nacionalna politika«, v katerem je med drugim rečeno:

Važnost Vojvodine za vso državo v političnem, nacionalnem in gospodarskem oziru je tako velika, da bi morali biti po-krajini upravitelji državne politike poseviti posebno pozornost. Toda tudi tu se je pokazalo, da ne znamo voditi prave široko-potepne državne politike. Nekateri zvr-čajo krivdo samo na Beograd in na Srbe, v resnici pa smo krivi vsi skupaj. Naj-večji greh pa je v medsebojni politični borbi med jugoslovenskimi političnimi sku-pinami izkoriščanje zastopnikov in glasov narodnih manjšin. Nič ne ni zoper sode-lovanje z narodnimi manjšinami, toda greh je, če se to sodelovanje plačuje s konce-sijami na škodo državnega ugleda in da se vlačijo manjšine v spore med Hrva-ti in Srbi.

Na konferenci sreske organizacije HSS v Somboru je predsednik organizacije dr. Vuković poročal o razgovorih z ministro-ma dr. Mihaljevićem in dr. Smoljanom ter je izjavil, da se bodo morale upravičene zahteve bačkih in baranjskih Hrvatov sled-jiti le upoštevati. Po njegovi izjavi dela HSS na to, da dobi Vojvodina svojo avto-nomijo in postane posebna federativna za-jednica, ker to zahteva večina Srbov in večina Hrvatov, pa tudi Madžari in Nemci.

O POLITIČNEM POLOŽAJU

piše glasilo ministra dr. Kulenovića »Na-rodna Pravda«.

Ne ve se, če bo v doglednem času sploh prišlo do nadaljnje preureditve države in težko je dati odgovor na to vprašanje. Prav tako se ne more reči, ali bodo kmalu volitve v narodno skupščino in hrvatski sabor, ker mnogo razlogov govori za to, da ni pričakovati volitev in da se bo po-daljšalo sedanje stanje.

SOCIALISTI PROTI ČRNOGOR-SKIM LEVIČARJEM

Šef srbskih socialistov dr. Živko Topa-lović je objavil v svojih »Radniških no-vinah« članek, v katerem ostro kritizira črnogorske levčarje, ker so izdali dva pro-glasa proti sindikalni centrali v Beogradu zaradi njene obsodbe sovjetskega napada na Fimsko.

ARHIJEREJSKA SINODA

Danes se je pričelo v Sremskih Karlov-cih zasedanje srbsko pravoslavne arhi-jerejske sinoda pod predsedstvom pa-triarha Gavrila.

Narod in parlament zahtevata močno vlado

Francoski parlament ni proti vodstvu vlade, temveč zahteva več energije v vodstvu vojne

Pariz, 21. marca. e. Sredi »Tempe« piše v uvodniku: Ta politična kriza ne sme zavzeti oblik kakor smo jih doslej že prevečkrat doživeli. Ta kriza je enostavna apel za čvrstše nadaljevanje vojne, ker je učinkovitost naporov odvisna prav od te energije na znotraj in zunaj. V državi ni niti utrujenosti, niti pomanjkanja poguma. Ta ministrska kriza mora biti kratka. Narod in parlament zahteva-ta vojno vlado, ki se bo ravnala po besedah Georga Clemenceauxa: Vodimo vojno povsod in vedno do popolne zmage!

Pariz, 21. marca. s. (Havas). V franco-skih političnih krogih poudarjajo, da gla-sovanje na tajni seji parlamenta, pri ka-terem se je vzdržalo glasovanja 300 po-

silancev, nikakor ne pomeni, da je par-lament zavzel stališče proti vladi ali vo-dstvu vlade, temveč je bil to samo izraz želje parlamenta, naj se vodstvo vojne na-daljuje z največjo energijo. Nikakor ni hotel parlament izraziti, da ne odobrava vladine politike, temveč je le poudaril svo-jo željo po močnejši akciji. Nova vlada bo verjetno sestavljena tako, da bo to že-lje upoštevala. Če senat je nedavno spre-jel resolucijo, ki izrecno zahteva več energije v vodstvu vojne do končne zma-ga. Isti smisel ima tudi glasovanje v par-lamentu.

Pariz, 21. marca. s. (Reuter). Na sno-žnji seji so senatorji in poslanci radikalno socialistične stranke poleg soglasne za-

Nadaljevanje „živčne vojne“

Sovjetski veleposlanik v Berlinu nenadno odpo-toval v Moskvo — Ker na fronti ni „velikih do-godkov“, pripravljajo v Berlinu nove „diplo-matske dogodke“

Berlin, 21. marca. e. Sovjetski velepo-slanik Skvarcov je včeraj zjutraj odpoto-val z letalom v Moskvo. To nepričakovano potovanje sovjetskega veleposlanika tol-mačijo na službenih mestih kot potrebo osebnega poročanja moskovskega diplo-mata, kakor se to periodično dogaja pri vseh diplomatskih predstavnikih. Pripom-niti pa je treba, da je Skvarcov odpotoval na to poročanje komaj 24 ur po Hitlerje-vem povratku z Brennerja.

V Berlinu govorijo, da velikih dogodkov na fronti v kratkem še ni pričakovati, do-čim bi bil v ojačeni živčni vojni prvo presenečenje za prestiz zapadnih velesil sporazum vseh treh avtaričnih držav. Ta sporazum bi imel v prvi vrsti gospo-darsko obsežnost in bi zedinil tri ogromne sile v njihovih odporih in rušitvi gospo-darskega sistema, v katerem vidijo svoje-ga največjega sovražnika. Poleg tega bi seveda prišlo tudi do političnega sode-lovanja, ki bi obstajalo v tem, da bi vse tri države reševale svoje probleme takoj di-rektno ali indirektno.

Z nemškega pristojnega mesta prav za-dnje dni stalno trdijo, da je Nemčija odlo-čena končati to vojno samo na bojem polju brez kakršnegakoli kompromisa.

Dokler obstoji samo ena fronta, je Nem-čija prepričana, da bo dobila to vojno. Ena glavnih nalog njenih partnerjev v neme-ranem trojem sporazumu, bo onemo-gčenje novih front. Tako bi se dalo za-padnim velesilam na znanje, da bi v tre-nutku, ko bi poskušale izkrcati čete na ne-katere, morale računati s sovražnostmi vseh treh avtoritativnih sil.

Amsterdam, 21. marca. AA. (Reuter) Po vesteh iz Berlina je potovanje sovjetskega veleposlanika v Berlinu Skvarcova v Mo-skvo v zvezi z važnimi političnimi dogo-dki. Smatra se, da Skvarcov pripravil sestanek med voditelji osebnosti nem-ske in sovjetske vlade. Možno je, da bosta Ribbentrop in Göring odpotovala v Mo-skvo. Obstaja tudi možnost, da pride Mo-lotov v Berlin. Po vesteh »Telegrapha« pričakujejo berlinski diplomatski krogi v kratkem objavo nemško-sovjetsko ita-lijanske deklaracije, ki naj bi vsebovala na-črt za novo Evropo pod pokroviteljstvom teh treh velesil.

Berlin, 21. marca. AA. (DNB) Sovjetski veleposlanik v Berlinu Aleksander S. var-cov je zapustil Berlin 19. marca. Za čaka njegove odsotnosti bo vodil posla-ništvo Mihajlo Tihomirov.

Mauretania in Queen Mary zapustili newyorško luko

da v spremstvu angleških vojnih ladij vkrcata nove čete v Avstraliji za prevoz v Anglijo

New York, 21. marca. s. (Reuter) Sinoči ob 20. lokalnega časa (2. zjutraj srednje-evropskega časa) je veliki angleški preko-mornik »Mauretania«, ki je bil dolezel od izbruhov vojne dalje zasidran v newyorški luki, nenadoma zapustil pristanišče. Kolik-or je znano, ima kapitan ladje navodilo za smer plovbe v zaprtemen ovitku, ki ga sme odpreti šele na odprtem morju. Verjetno je, da bo ladja porabljena za transport vojaštva nabrže iz Avstralije, kakor je že bilo nedavno javljeno.

Včeraj je bilo dano tudi navodilo, da mora biti na drugem prekomorniku »Queen Mary« polnoči zbrana vsa posad-ka, Demnevajo, da bo tudi »Queen Mary« danes zapustila luko.

New York, 21. marca. s. (AA. Press)

Prekomornik »Mauretania« se je po 3 in pol urah vožnje ustavil in zasidral pred newyorško luko. Domnevajo, da čaka bo-disi na »Queen Mary« ali pa na eskorto angleških vojnih ladij, s katerimi bo po-tem nadaljeval vožnjo v neznan smeri. Odhod »Queen Mary« je določen za 5. ju-traj (11. srednjeevropskega časa).

Izključen laburistični poslanec

London, 21. marca. s. (Reuter). Delav-ska stranka je včeraj soglasno izključila poslanca Pritt-Casiea, ker je v nekem go-voru zagovarjal sovjetski napad na Fin-sko in se s tem pregrešil proti politiki delavske stranke.

Rumunski Nemci izražajo svojo lojalnost

Bukarešta, 21. marca. AA. (Rador) V te-ku debate o odgovoru na prestolno besed-o je govoril v imenu nemške manjšine poslanec Hans Jung. Naglasil je, da nem-ska manjšina sodeluje v rumunski fronti narodnega prepoda in da je zastopana v rumunskih mladinskih organizacijah. Hans Jung je dejal, da goji nemška manjšina ču-stva lojalnosti do rumunske države in da iskreno želi sodelovati z rumunskim naro-dom na vseh poljih.

Predsednik parlamenta Vajda Vojevod je izrazil zadovoljstvo zaradi takega stališča nemške manjšine, ker je to dokaz, da po-stopa rumunska vlada korektno z manjši-nami. Mi vas, je dejal Vajda Vojevod, smatramo za brate in želimo, da nas tudi vi smatrate za take, kajti to je v interesu splošnega blagostanja.

Ratifikacijske li-stine izmenjane

Moskva, 21. marca. s. (Reuter) Uradno javljajo, da so bile sinoči v Kremlju izme-njane ratifikacijske listine sovjetsko-finske mirovne pogodbe. Pri izmenjavi so bili na-vožci za sovjetsko vlado predsednik sveta komisarjev in zunanji komisar Molotov, za Finsko pa dr. Paasikivi in prof. Vojomaa.

Helsinki, 21. marca. s. (Reuter). Inozem-ski novinarji, ki so posetili novo sovjetsko-finsko mejo, poročajo, da je evakuacija Karelijske zemeljske ožine skoraj končana. Evakuiranci so nastanjeni po solah in jav-nih poslopjih v notranjosti Finske. Sovjet-ske čete so na Karelijski ožini skoraj vse novo pridobljeno ozemlje že zasedle. Eva-kuacija Hangöja mora biti končana do ju-tri. Prebivalstvo se izseljuje tudi iz pasu ob novi meji, ker bo točna meja šele na-knadno potegnjena.

Na Poljskem ni več tujih konzulatov

Washington, 21. marca. s. (Reuter) Ame-riško zunanje ministrstvo je sinoči objavi-lo, da je nemška vlada naslovila na ame-riško in druga poslaništva v Berlinu pro-šnjo, da do večerajšnjega dne umaknejo svoje konzulate iz Varšave.

Ameriška vlada je prošnji ustregla in odredila, da se premestijo konzul in dva podkonzula iz Varšave v Berlin. Odslej bo ameriško poslaništvo v Berlinu pristoi-no tudi za vse zadeve, ki se tičejo Poli-ske. Ameriško zunanje ministrstvo ugo-tavlja, da si kljub umiku konzulata iz Var-šave pridržuje vse pravice glede ameri-ških interesov na Poljskem.

Za poostreitev blo-kade proti Nemčiji

London, 21. marca. s. (Havas) Več po-silancev spodnje zbornice bo stavilo danes v parlamentu predlog, naj Anglija še bolj poostri blokado Nemčije. V tem oziru bo stavljen tudi več konkretnih predlogov. Pričakujejo nadalje, da bo danes Lloyd George govoril o splošnem mednarodnem položaju.

Hore Belisha hoče biti svobodnejši

London, 21. marca. s. (Reuter). Včeraj popoldne je sporčilo na seji parlamentarne skupine nacionalnih liberalcev, ki podpi-rajo vlado, bivši vojni minister Hore Be-lisha, da odlaga predsedništvo parlamen-tarne skupine. Utemeljil je odstop pred-vsem z željo, da hoče imeti več svobode v izražanju svojega mnenja. Nadalje je de-jal, da je bil doslej predsednik nacionalnih liberalcev vedno član vlade.

Takoj za Belishom je povzel besedo fi-nančni minister sir John Simon, ki je pre-sednik stranke. Vzel je odstop Hore Be-lisha na znanje ter mu izrazil zahvalo za dosedanje sodelovanje.

Zvečer je bilo izdano o odstopu Hore Belisha uradno poročilo stranke, ki pravi, da bo Hore Belisha tudi še nadalje pod-piral politiko odločnega vodstva vojne s strani vlade.

Italijansko rumunski trgovinski sporazum

Bukarešta, 21. marca. s. (Reuter) Sinoči je bil podpisan novi italijansko rumunski trgovinski sporazum, ki velja do konca te-kočega leta. V veljavo stopi prihodnji te-den. Podrobnosti še niso znane, vendar je bilo mogoče izvedeti, da je dosedanja do-bava rumunskega petroleja Italiji z novo pogodbo reducirana na polovico.

Proizvodnja aluminija v Italiji

Rim, 21. marca. AA. (Stefani) Na včeraj-snji seji korporacije za metalurgijo, ki ji je predsedoval Mussolini, so bili sprejeti važni sklepi glede zvišanja proizvodnje aluminija posebno za vojaške potrebe. Pro-izvodnja aluminija naj doseže letos 40.000 ton, prihodnje leto pa 50.000 ton.

Borzna poročila

Curli, 21. marca. Beograd 10.— Pariz 9.395, London 16.575, New York 446, Bru-selj 76, Milan 22.525, Amsterdam 236.75, Berlin 178.70, Stockholm 106.25, Oslo 101.30, Kodanij 86.125, Sofija 5.50, Buka-rešta 2.40.

Bolgarija za nevtralnost in mir na Balkanu

Zunanji minister Ivan Popov je v svojem ekspezoju izjavil, da je pogodba večnega prijateljstva z Jugoslavijo ukoreninjena v dušah obeh narodov

Sofija, 21. marca. Na včerajšnji seji narodnega sobranja se je končala razprava o odgovoru na prestolno besedo.

Prvi je govoril zunanji minister Ivan Popov, ki je izjavil, da mora bolgarska zunanja politika stremeti za tem, da se Bolgarija zavaruje njeni interesi ne glede na izid vojne. Zaradi tega je potrebno, da se Bolgarija ozre v prejšnje čase in dogodke v dobi 1913 do 1918. Ti dogodki ji bodo dobro služili v vodstvu njene sedanje zunanje politike.

Danes, je rekel minister Popov, ko nas mnogo let loči od teh dogodkov in ko z večjo mirnostjo gledamo nanje, se lahko mnogo naučimo iz naše preteklosti, ki temelji na realnosti, toda ne izključuje mnogega idealizma. V vsakem primeru je v vseh 20 letih pri vseh vladah, ki so se po vojni izmenjavale in poleg vseh notranjih borb, ki jih preživljamo, naša zunanja

politika ostala zvesta idealu miru in sporazumu med narodi. Ta politika nam je dovoljevala, da smo izboljšali odnose s sosedmi, predvsem z bratsko Jugoslavijo, s katero nas veže pogodba večnega prijateljstva, ki je tako globoko ukoreninjena v dušah obeh narodov.

Te besede zunanjega ministra je sobranje pozdravilo z iskrenim dolgotrajnim odobravanjem.

Nato je Popov nadaljeval: *Prav tako smo uredili odnose s prijateljsko Turčijo, s katero smo že l. 1926 podpisali prijateljsko pogodbo, ki prav tako izraža občutek našega naroda nasproti sosedu, s katerim nas vežejo skupni interesi. Interesi naroda in države so bili vodilna načela vseh vlad po vojni, zlasti pa vlade dr. Kjossevanova. Ta iskrena in lojalna politika, nam je dala prav tako možnost, da zboljšamo svoje odnose tudi z ostalimi sosednimi državami, z Rumunijo in Grčijo kljub dogodkom, ki so se odigrali v Evropi in nemiru, ki je nastal po vsem svetu po pričetku sedanje vojne. Hočem še omeniti, da so ti dogodki dali povod nekaterim krogom v inozemstvu, da dvomijo o naših namelih, toda to ni spremenilo našega lojalnega za držanja, ki je v teku časa nudilo največji dokaz, da nihče ni imel prav, niti ni imel*

razloga, da nas spravlja v zvezo z dogodki, ki se odigrajo daleč od nas in neodvisno od nas. Tako smo uspehi, da ohranimo zunanjo varnost in notranji mir Bolgarije.

Nevtralnost, ki jo je vlada danes objavila, je prišla po naravni poti, kot moder državniški akt ter je v skladu z bistvom bolgarske zunanje politike, katero določa vladi državni poglavar in razpoloženje bolgarskega naroda. Moglo bi se reči, da država, ki čuva nevtralnost domovine, čuva tudi njeno neodvisnost. Bolgarija pomaga ohranjati mir vse južnovzhodne Evrope. Naše lojalno zadržanje ni naletelo na odobravanje samo pri naših sosedih, temveč tudi pri vseh državah, ki so v vojni. Tako soglasno, dragoceno priznanje, kakor tudi vzdrževanje prijateljskih odnosov s sosednimi in vsemi ostalimi državami, je jamstvo za uspeh naše zunanje politike. Na ta način bomo najbolje dosegli svojo nalogo, da ohranimo nevtralnost in mir na Balkanu in da zavarujemo interese Bolgarije.

Govor zunanjega ministra so poslanci pri srčno pozdravili. Nato je govoril notranji minister Peter Gabrovski o notranji politiki sedanje vlade.

Danes začno dvigati lokomotivo

Reševalna dela napredujejo počasi — Zlata Demšarjeva ni umrla

Metlika, 21. marca. Reševalna dela na kraju strahovite železniške katastrofe se niso posebno napredovala. Danes popoldne prično dvigati lokomotivo. Pod njo so potapljači pa tudi drugi ljudje že opazili nekaj temnega, kar bo najbrž telesni ostanki enega izmed ponesrečenec.

V Metliki je včeraj prišel g. Sijatović iz Zumberka in izjavil, da bi moral priti k njemu njegov 22letni brat Nikola, ki mu je pisal, da se je 15. odpeljal iz Caribroba. Ker je pisal, da bo potoval preko Zagreba in Karlova, je prav verjetno, da je tudi on med ponesrečenimi. Prvotna vest, da je med smrtnimi žrtvami tudi učiteljica Zlata Tripežič, se je izkazala k sreči za netočna, ker se je Tripežičeva javila včeraj s pismom, da je ostala na obisku v Jurjevskem Brodu. Med pogrešane so prišle tudi nekega Kovačiča, ki pa se je javil živ in zdrav.

Najbrž pa je med smrtnimi žrtvami 27letni kočijaž Rafael Ralej, ki je bil uslužen pri Trontelju v Karlovcu in ki se je odpeljal usodnega dne z vlakom nekam v Slovenijo.

Včeraj in danes se je po Metliki in Crnomlju širila vest, da je težko ranjena ga. Demšarjeva nenadoma podlegla poškodbam, dobljenim pri železniški nesreči. Ker je ga. Demšarjeva upraviteljica šole v Radatovičevih poleg Metlike in jo mnogo ljudi iz Bele Krajine pozna, je žalostna novica globoko pretresla ljudstvo. K sreči pa vest o smrti ga. Demšarjeve ni resnična. Gospa leži v karlovaški bolnici, kjer so jo včeraj obiskale vse njene tovarišice iz Radatovičev.

Ta pomirjevalna vest bo gotovo radostno odjeknila širom Bele Krajine. Tudi mi iskreno želimo, da bi si ponesrečenka čim prej opomogla.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Nekaj podatkov iz letnega poročila za leto 1939

Kreditni zavod za trgovino in industrijo v Ljubljani je imel včeraj dne 20. marca t. l. pod predsedstvom gospoda Andreja Šarabona svojo XX. redni občni zbor, ki je sklenil razdeliti čisti dobiček iz poslovnega leta 1939 v višini 2.962.372,50 din po dohodek običajni izmeri. Dotirani so razni fond za večinski zneski. Počeniš s 1. aprilom t. l. bo blagajna zavoda izplačevala 10% no dividendo.

Letno poročilo upravnega sveta za preteklo leto poudarja, da so razmere v jeSENSKI krizi doble nase denarne zavode v polnem obsegu pripravljene. Denarnih sredstev ni manjkalo. Seveda pa taka blagajniška pripravljenost za vsako eventualnost gospodarstvu ni koristna, ker onemogoča dohodkovno nalaganje. Iz navedenih razlogov je zavod posebno skrbel za visoko dnevno blagajniško stanje.

Iz bilance je razvidno, da so se blagajniška sredstva skupaj z blagajniškimi zapisi lani ponovno dvignila in so dosegla 77,6 milijona din nasproti 68,6 in 33,9 milijona din v prejšnjih dveh letih. Od blagajniških sredstev je lani ob koncu leta odpadlo na gotovino 52,6 milijona din (prejšnje leto 38,6), na blagajniške zapise finančnega ministrstva za 25 milijonov (prejšnje leto 30).

Med ostalimi postavkami v bilanci kažejo večjo razliko debitorji, ki so nazadovali od 167,8 na 154,2 milijona din. To nazadovanje je posledica spremenjenih razmer v trgovini. Proizvajalec in trgovec zahtevata pri prodaji izdelkov gotovino, deloma plačilo v naprej in zaradi tega nista primorana izkoristiti bančnih kreditov v takšni višini, kakor normalno. Tudi menični portfelj je iz enakih razlogov nazadoval od 61,4 na 51,1 milijona din. Postavka vrednostnih papirjev se je zvišala v toliko, kolikor je to zahteval nakup državnih papirjev za naložbo rednega rezervnega fonda po zakonskih predpisih. Ta naložba je znašala ob koncu leta 1,3 milijona din in je posebej izkazana. Ostali vrednostni papirji so le nebestveno narasli na 10,4 milijona din. Prav tako so ostali skoro nespremenjeni konzorcijski računi v višini 10,3 milijona din. Postavka nepremičnin se je povečala na 1,1 milijona din, ker so prizidali nov trakt k bančnemu poslopiju zaradi povečanja poslovnih prostorov. Staro bančno poslopje, je v bilanci vneseno le z zneskom 120.000 din.

Hranilne vloge so navzlic znanemu vznemirjenju, ki je nastopilo ob izbruhu vojne v Evropi, nazadovala le od 68,6 na 64,0 milijona din, kar priča o neomajnem zupanju, ki ga imajo vlagatelji do tega vodilnega denarnega zavoda. Dvigovanje vlog se je kmalu ustavilo. Vlagatelji so pričeli vračati dvignjene zneske in se je stanje v tekočem letu zopet izravnilo. Postavka ostalih kreditorjev se je zmanjšala od 212,4 na 202,3 milijona din.

Po zakonu o rezervnih fondih se mora sedaj redni rezervni fond toliko časa dotirati, da znaša 50% glavnice. Zavod je v prejšnjih letih z vsakoletnimi zneski dotiral druge fonde, ki imajo v splošnem isti namen kakor rezervni fond. Da ne bi bilo potrebne vsakoletne dotacije po zakonskih predpisih, je bil iz izrednega fonda prenesen v redni rezervni fond znesek 5 milijonov din, tako da znaša sedaj redni fond 62,5 milijona din, to je 50% delniške glavnice. Poleg tega rednega rezervnega fonda ima zavod še izredni rezervni fond 2,8 milijona din, fond za dubiozne terjatve v višini 6,4 milijona din, azijski v višini 3,75 milijona din, fond za tečajno izgubo pri vrednostnih papirjih 0,34 milijona din in gradbeni fond v višini 0,6 milijona din. Skupaj znašajo vsi rezervni fond 70,1 milijona din; ta vsota se z letošnjimi dotacijami povisa na 80,8 milijona din. Poleg tega ima zavod še poseben fond za izgubo določenih terjatev v višini 4,16 milijona din (prejšnje leto 2,36 milijona din).

Čisti dobiček znaša, kakor rečeno, 2,27 milijona din, skupaj s prenosom iz prejšnjega leta pa 2,96 milijona din. Iz tega dobička se porabi 1,25 milijona din za izplačilo 10% dividende, 300.000 din za dotacijo rezervnemu fondu za dubiozne terjatve, 400.000 din za dotacijo gradbenemu fondu, 100.000 din za dotacijo pokojniškega fondu nastavljenecem in 50.000 din za obče koristne namene, ostanek 649.000 din pa se prenese na novi račun.

Zaradi visokega blagajniškega stanja so dohodki od obresti nazadovali. Navzlic temu je skupni dohodek od obresti, dividend in provizij narasel na 5,03 milijona din (prejšnje leto 4,82), dobiček od deviznih, valutnih in drugih poslov pa je znašal 2,59 milijona din (2,70). Letno poročilo v Beogradu, ki je potrebna, ker so poslali z Beogradom zelo narasli.

Angleški odgovor na italijansko protestno noto

Anglija ima po mednarodnih zakonih pravico za protikupe zoper države, ki v pomorski vojni ne spoštujejo zakonov

Rim, 21. marca. s. (Reuter) Včeraj je izročil angleški poslanik Lorraine italijanskemu zunanjemu ministru grofu Ciano angleški odgovor na italijansko protestno noto proti postopanju angleških kontrolnih postaj za vojno tihotapstvo.

Angleški odgovor ugotavlja predvsem z veseljem, da je bil dosežen sporazum v vprašanju prevoza nemškega premoga v Italijo. Dalje pravi nota, da ima Anglija po mednarodnih zakonih pravico za protikupe zoper Nemčijo, če ta v svoji pomorski vojni ne spoštuje mednarodnih zakonov. Anglija ne more trpeti barbarskih metod pomorskega vojskovanja, po katerih

rih so prizadete tudi italijanske ladje. Represalija proti takemu vojevanju je tudi odlok o zaseženju nemškega izvoza.

Nota dalje vrača posamezne očitke italijanske note z dne 3. marca. Ugotavlja, da dovoljuje Anglija italijanskim ladjam tako v vzhodnih kakor tudi v zahodnih kontrolnih postajah v Sredozemskem morju posebne privilegije. Zaplenitev nemške pošete in drugi angleški ukrepi so v skladu z italijanskim vojnim zakonom iz leta 1938. Angleška vlada želi, da imajo nevtralne države zaradi ukrepov vojnihihiopske kontrole čim manj razloga za pritožbo.

Pomlad po koledarju

Ljubljana, 21. marca. Začetek pomladi v teh časih in po takšni zimski zalezi skoraj več kakor zvišanje plač ali pocenitev življenjskih potrebščin. Na pomlad smo čakali kakor na odrešenje. Upali smo, da je konec zime vselej, ko so zapihljale južne sapice; a večkrat nas je ogoljufalo. Zima se je vračala po zelo kratkih intermedijih. Drvarnice so bile že zdavnaj izpraznjene, mrzaj je pa še pritiskal. Namestu, da bi se dvigalo živo srebro v termometrih, so rasle številke po izlozih. Kar se teh številki tiče, je treba reči, da so čutili vstajenje že o božiču.

Zdaj se pa torej pomlad začneja uradno. To se pravi, da bomo morali poslej biti zadovoljni z njo, najsi bo kakršna koli. Po koledarju se je začela in nihče ne bo smel več tožiti, da ga zebe. Moramo pa priznati, da se je v resnici začela, kajti vreme imamo že v resnici pomladno v Ljubljani. Solca ni kljub vsem vremenskim napovedim. Prejšnje dni nas je še hladila burja, da nas bližajoča se pomlad ni preveč razgleda. Da se je začela pomlad, so spredvideli številni mešanji tudi po nahodu. Zazenja se velika sezona kihanja kakor navadno pri nas ob tem času.

Marsikoga bi pa najbolj zanimalo, kakšni bodo prazniki. Danes bi se moralo zjasniti, kakor je napovedovala zennunska vremenska postaja, a pri nas bo najbrž celo začelo deževati. Nastopa južno vreme in zelo malo izgledov je, da bi imeli lepe praznike. Vreme se sicer zdaj naglo spreminja in je verjetno, da se bo popravilo do nedelje, vendar nihče ne more delati načrtov za praznike že zdaj.

Lipovškov klavirski koncerti

Ljubljana, 21. marca. V ponedeljek je konzertiral naš odlični pianist Marijan Lipovšek, katerega nastop smo zavoljo njegovega študija pri znanem klavirskem pedagogu Caselliju pričakovali še s posebnim zanimanjem. Spored Lipovškovega koncerta je bil zelo obsežen. Začel je s tremi Scarlattijevimi sonatami in se nadaljeval v prvi polovici s Haydnovo »Sonato v es-dur« in s težko, tehniški in interpretacijski mnogo zahtevajočo Beethovovo »Sonato op. 53 v e-dur«. V drugem delu pa je obsegal zanimivo grajeno in zvenče Premrove »Variacije za klavir, dalje Šiivčeve »12 tonske študije v obliki male klavirske suite« (Koračnica — romantična fantazija — intermezzo — scherzo), v katerih je skladatelj uporabljal kromatično lestvico za tema v melodični obdelavi jo v različnih oblikah uporabljal skozi vse delo skladbe, ji prilagodi harmonično gradnjo in s tem vsem oblikoval zanimiv, vsebinski-oblikovno izenačen pokus v duhu nove glasbene tvornosti; dalje je obsegal spored nam že znane interesantne Osterčeve »Štiri miniature« in tehnično odlično pisane ter polne bogate invencije »Tri nočurne« skladatelja Škerjanca. Po teh naših domačih kompozitistih je še pianist izvajal prelepe Debussyjeve »Tri preludije in Chopinovi »Dve etudije« ter »Scherzo v h-molu, op. 20« istega tvorca.

Lipovšek, ki je bil že poprej pianist visoke stopnje, je nedvomno to stanje v zadnjih časih še močno dvignil. Ton mu je ustaljen, estetski fino oblikovan in v vseh linijah in temu ustrezajoče je seveda tudi nastavek. Tehnika je priznana, ostrva in izenačenosti glede na medsebojna razmerja in po izdelanosti vsakega odlična. Tudi interpretacija je pri Lipovšku močno poglobljena in je našla v njem pravilno razumevanje ter občutenje. Tako nam je pianist prikazal svoj program v kvalitativno visoki izdelanosti in mu vili pravi vsebinski obraz. Zlasti velja to za Beethovovo »Sonato«, Debussyjeve preludije, katerim je znal posredovati vso tisto barvno pestrost in tehnično lahost, ki označujeta Debussyjeve skladbe, prav tako pa velja za Scarlatti in Haydna ter naše skladatelje, katere nam je predstavil v dovršeni, dojemljivi izdelavi. Tudi Chopinovi »Dve etudije« sta bili vzorno prikazani, le v »Scherzu« se je pianist že poznala utrujenost, ki je spričo občutnosti sporeda tudi bila povsem razumljiva. Na svojem solističnem koncertu se je Lipovšek ponovno predstavil za močno pianistično osebnost in potrdil, da se bo mogel ob nadaljnjih ugodnih pogojih razvijati še naprej in zavzeti v pianističnem delovanju tisto funkcijo, ki mu spričo njegove močne nadarjenosti tudi pripada. Občinstvo se mu je spontano z navdušenjem zahvaljevalo za lep estetski užitek, ki mu ga je s svojim koncertom posredoval. Ob koncu je še dodal dve Chopinovi skladbi in s njima zaključil koncert, ki ga moramo uvrstiti med odlične pianistične prireditve. ed.—

Postani in ostani član Vodniške družbe!

Po napadu na otok Sylt

Kaj pripovedujejo britanski letalci, med katerimi so tudi piloti iz dominionov — Tudi Hindenburgov nasip poškodovan

London, 21. marca. s. (Reuter) Piloti letal, ki so izvršili bombni napad na Sylt, so dali nekaj izjav novinarjem. Med piloti je bilo mnogo letalcev iz dominionov, tako iz Kanade, Nove Zelandije in Tasmanije. Vsi so stari po 20 do 21 let. Neki Kanadeec, ki je prvi preletel otok, pripoveduje, da je letel nad 15 minut v višini 1300 m. Zaradi tega se letalo sicer iskali, pa ga niso našli. Protiletalski topovi so pričeli streljati šele, ko je letalo že vržlo 4 bombe. Izstrelki topov na se eksplodirali v razdalji do 200 m od letala. Vsi letalci pripovedujejo, da niso pri nočnem poletu naleteli na nobeno nemško letalo.

Kodani, 21. marca. s. (Reuter) Včeraj se je po ves dan z otoka Sylt dvigal gost dim. Očividno požari, povzročeni pri velikem letalskem napadu, se niso bili pogasili. Opaženo je bilo, da je izginil eden izmed 4 stolpov na Hindenburgovem nasipu, ki veže otok s celino. Ti stolpi so opremljeni s številnimi protiletalskimi topovi in strojinami. Eden izmed stolpov je bil pri napadu uničen. Verjetno je tudi, da je bil poškodovan nasip sam, ker včeraj po njem ves dan ni vozil noben vlak. Sicer vozijo po nasipu dnevno po 4 vlak.

Danski protest v Londonu

London, 21. marca. s. (Reuter) Danski poslanik v Londonu je prejel od svoje vlade nalog, da vloži pri angleški vladi protest, ker so baje angleška letala ob priliki napada na Sylt ponovno prekršila dansko nevtralnost. Baje je bilo vrženih okoli 10 bomb na dansko obalo.

Nizozemski demantii

Amsterdam, 21. marca. AA. (Havas) Nizozemska časopisna agencija demantira trditve uradne nemške agencije, da so angleška letala ob priliki bombardiranja Sylta preletela nizozemsko ozemlje. Nizozemska agencija je objavila tole sporočilo: V zvezi z vestmi, ki jih je objavila agencija DNB, izvem o pooblaščen strani, da po dobljenih informacijah od poveljstva

nizozemske protiletalske obrambe nobeno letalo ni v teku včerajšnjega dneva letelo nad nizozemskim ozemljem.

Nemški letalski napad ob škotski obali

London, 21. marca. s. (Reuter) Angleška admiraliteta je izdala ponoči dva komunikacija o sinočnjem napadu nemških letal na neki angleški konvoi v Severnem morju v bližini škotske obale. Ugotovljeno je, da je napad izvršilo okoli 10 nemških bombnikov tipa Heinkel. Nobena angleška ladja in nobeno letalo ni bilo poškodovano. Tudi ni bilo pri napadu človeških žrtev. Pač pa so bombe zadele 1300 tonsko norveško trgovsko ladjo »Swin-dae«, ki se je potopila. Posadko je rešila neka druga norveška ladja. Nadalje je neka zažigalna bomba zadela švedsko ladjo »Utklippan« (1500 ton). Istotako je bil poškodovan 700 tonski norveški parnik »Torra Elisa«. Obseg povzročene škode še ni znan.

Angleške vojne ladje, ki so konvoi spremljale, so otvorile na nemška letala ogenj s protiletalskimi topovi. Načrtani eno nemško letalo je bilo težje poškodovano, več drugih pa je bilo zadetih. Konvoi so spremljala tudi 2 ali 3 angleška letala, ki so se zapletla z nemškimi letali v borbo.

V Londonu uradno demantirajo nemške podatke o rezultatu napada in jih označujejo kot močno pretirane.

Potopljena nevtralna parnika

London, 21. marca. s. (Reuter). V bližini vzhodne angleške obale sta bili včeraj potopljeni zopet dve nevtralni ladji, in sicer danska parnika »Bothel« (2000 ton) in »Vickin« (1100 ton). Potopila sta se v presledku 10 minut. Oba sta bila na poti v Anglijo brez tovora. Na prvem so izmed 20 mož posadke rešili samo 5, na drugem pa izmed 17 samo 2.

Položaj po brennerskem sestanku

Zanimiva vprašanja nizozemskega lista v zvezi z nameranim sodelovanjem med Italijo, Nemčijo in sovjeti

Amsterdam, 21. marca. s. (Havas) »Allgemeene Handelsbalt« se bavi s položajem po brennerskem sestanku ter se vprašuje, če se res Mussolini, ki je v največji meri neupravičeno gleda sodelovanja s Stalinom, z nemško koncepcijo novega italijanske nemško sovjetskega sodelovanja. List predvsem pripominja, da so vesti v tem smislu izjavile vznemirjenje na Balkanu.

Dalje omenja članek »Izvestij«, ki pravi, da skuša sovjetska Rusija pridobiti Rim na svojo stran. To bi pomenilo, da hoče sovjetska Rusija garantirati italijanske interese na Balkanu. Toda za kako dolgo? se vprašuje list. Pa tudi Nemčija je baje pripravljena dati Rumuniji garancije, Zopet nastane vprašanje, za kakor dolgo? Morda želita sovjetska Rusija in Nemčija

samo, da bi bili angleški in francoski interesi izločeni z Balkana. Mussolini pa je daljnoviden politik. Ve, da je panslavizem vedno bil in da bo vedno usmerjen na Dardanele, Carigrad in Sredozemlje. Prav tako pa je bila politika panslavizma vedno usmerjena na Trst in Jadransko morje. Nemški cilji gredo proti rumunskemu petroleju in madžarski žitni.

List se vprašuje: Ali bo Mussolini pomagal preganiti zaveznike z Balkana, da sovjeti in Nemci izvedejo svoje stare načrte? Ali bo riskiral zato konflikt z zavezniki in Turčijo v Sredozemlju? Vse kaže, da bo Italija raje obdržala svojo politiko ravnotežja med silami in da se ne bo preveč obirila na eno stran. V Londonu še nadalje smatrajo, da so italijanske angleški odnosi prijateljski.

Boleznica

KOLENDAR

Danes: Četrtek, 21. marca: Benedikt
DANASNJE PRIREDITVE
Kinematografi zaprti
DEZURNE LEKARNE
Danes: Mr. Bakardič, Sv. Jakoba trg 9, Ramor, Miklošičeva cesta 20, Murrayer, Sv. Petra cesta 78.

Snežne razmere

Poročilo Tujskoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru. SPD in JZSS 21. III. 1940
Kranjska gora 810 m: 0, barometer se dviga, megla, 10 cm snega, južen. Bukovnik: 50 cm snega, južen, Krnica: 120 cm snega, južen.
Podkoren: 30 cm snega.
Pokljuka 1800 m: —2, sneži, 15 cm pršica na 60 podlage.
Bohinj-Zlatorog 530 m: +3, delno oblačno, 35 snega, južen.
Dom na Korni 1520 m: —1, delno oblačno, 100 cm snega, osršen.
Triglavska jezera: —1, delno oblačno, 100 cm snega, osršen.
Skalaški dom na Voglu 1540 m: —2, oblačno, 105 cm snega, sren.
Erjavčeva koča na Vršcu 1515 m: —2, delno oblačno, 85 cm snega, osršen.
Koča na Veliki planini 1558 m: —1, delno oblačno, 45 cm snega, osršen.
Dom na Krivcu 1700 m: —1, delno oblačno, 70 cm snega, osršen.
Senjorjev dom 1522 m: —3, oblačno, sneži, 5 cm pršica na 50 podlage.
Peca 1651 m: +7, oblačno, 55 cm snega, južen.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Zaprta od 21. do 23. marca
Velika nedelja, 24. marca: Praznik cveto-skavovrtju. Izven. Globoko znizane cene od 16 din navzdol
Veliki ponedeljek, 25. marca: Zene na Ni-Izven. Globoko znizane cene od 16 din navzdol
Torek, 26. marca: zaprto

OPERA

Začetek ob 20. uri

Zaprta od 21. do 23. marca
Velika nedelja, 24. marca: Adriana Lecouvreur. Izven
Veliki ponedeljek, 25. marca: ob 15. uri: Pri belem konjčku. Izven. Znizane cene. Ob 20. uri: Frasquita. Izven. Gostovanje Zlate Gjurgjenceve
Torek, 26. marca: zaprto

Oglase

za velikonočno številko sprejema uprava do petka 22. t. m. do 18. ure.

Uprava „Slov. Naroda“

DNEVNE VESTI

— Podatki o naši zunanji trgovini se nekaj časa ne bodo objavljali. Zadnji podatki o naši zunanji trgovini so se nanašali na december lanskega leta, o čemur pa podatki niso bili objavljeni. Po zgledu drugih nevalnih držav tudi naša država do nadaljnjega ne bo objavljala statističnih podatkov o naši zunanji trgovini.

— Za izpolnitev zdravstvene službe. Pod predsedstvom ministra za socialno politiko in narodno zdravje dr. Budisavljevića se je danes nadaljevala konferenca o izpolnitvi zdravstvene službe. Načelniki zdravstvenih oddelkov banjskih uprav ter direktorji higienskih zavodov so v svojih referatih navedli glavne nedostatke in težave v zdravstveni službi ter predlagali, kako bi se ta služba izboljšala, ter se zlasti uklopilo sodelovanje med zdravstvenimi in upravnimi ustanovami. Na konferenci bodo izdelani konkretni predlogi, ki bodo predloženi ministru za socialno politiko in narodno zdravje.

— Gospodarska pogajanja z Nemčijo preložena. Prvotno je bilo določeno, da se sestane stalni jugoslovensko-nemški gospodarski odbor 5. marca. Pozneje je bil predložen sestanek na 1. aprila, zdaj je pa ponovno predložen na konec aprila ali začetek maja. Nemčija se še ni odločila, kaj bo storila s češkomoravskim protektoratom, dali bo vključeni v nemško carinsko področje ali pa bo ostala vse pri starem. Vključitev protektorata v nemško carinsko področje se odloži do oktobra in zato sestanek nemško jugoslovenskega odbora ni nujen.

— Proračun zagrebske občine. Letošnji proračun zagrebske mestne občine bo znašal 160.000.000 din brez mestnih podjetij, ki imajo posebne proračune, po katerih so izdatki izenačeni z dohodki. Lanski zagrebski proračun je znašal okrog 150 milijonov din.

— Milijon din za povzdigo živinorej. Trgovinski minister dr. Andes je včeraj novinarjem izjavil, da zbira Zavod za pospeševanje zunanje trgovine denarna sredstva in ta denar se porabi za pospeševanje živinorej. Ker bo zadnje dni marca v Budimpešti velika razstava plemenske goveje živine je določil minister en milijon din za nakup plemenske živine. Ta denar bo razdeljen med običajni pogoji na poedine kraje, kjer so središča rejne plemenske živine.

— Očehod naše gospodarske delegacije v Bukarešto. Ob koncu prihodnjega tedna odpotuje v Bukarešto naša gospodarska delegacija na čelu s trgovskim ministrom dr. Andrešom. Delegacija bo prisostvovala svečanosti jugoslovensko-rumunske gospodarske zbornice.

— Prosje za odpise davkov. Oddelek za davke v finančnem ministertvu opozarja vse interese, da se bodo prošnje za odpise davkov po uredbi o odpisu davčnih zaostankov do konca 1937 sprejemale do 23. marca. Izrecno se naglašja, da se pozneje prošnje ne bodo več sprejemale.

— Zračna proga Zagreb—Solit—Sarajevo. Letos bo zračna zveza s Splitom nekoliko spremenjena. Namesto zračne proge Zagreb—Split—Dubrovnik dobimo zračno progo Zagreb—Split—Sarajevo. Promet na nji se prične že 1. junija.

— Izvoz našega lesa v Anglijo. Naša država si prizadeva, da dobi iz Anglije nekatere sirovine in vojaške potrebščine, kar je pa mnogo predrago. Ker nimamo dovolj deviz za te sirovine, da bi jih plačali v gotovini, je naša država predložila Angliji, da bi jih plačali z lesom. Anglija je naš predlog sprejela in odgovorila, da je pripravljena uvoziti iz Jugoslavije okrog 200.000 kubikov mehkega gradbenega lesa. Včeraj smo poročali, da je odpovala snod v London viceguverner Narodne banke dr. Ivo Belin, ki bo obravnaval na merodajnem mestu tudi vprašanje kompenzacijskih poslov med Anglijo in Jugoslavijo.

— Uvoz sirovega bombaža v drugem četrtletju. Na seji sekcije za bombaž in svilu v petek 15. t. m. je bilo ugotovljeno, da je Narodna banka izdala za II. četrtletje tekočega leta za uvoz sirovega bombaža kreditni dovoljenje za 5.117.625 kg.

— Proračun beograjske občine. Za novo proračunsko leto je pripravila beograjska mestna občina osnutek proračuna, ki predvideva 424.528.000 din izdatkov in je večji od sedanjega proračuna za 51.000.000.

— Važno za poklicne šoferje. Vojno okrožje je preko banske uprave v Ljubljani sporočilo Zvezi šoferjev dravske banovine v Ljubljani, naj vsi poklicni šoferji, ki mislijo da so prikrašani, ako so dodeljeni enicam pešadije ali drugam, namesto k motoriziranim enicam, to javijo svojem vojnemu okrožju z navedbo osebnih podatkov. Banska uprava je zagotovila, da bodo vojna okrožja prošnje upoštevala in šoferje uvrstila v motorizirane enice. Prošnje so kolika proste. Podrobnosti in navodila, kako je treba prošnje sestaviti, da je Zveza šoferjev dravske banovine v Ljubljani vsako nedeljo med 10. in 12. uro v društvenem lokalu na Gosposvetski cesti. Nadalje je sresko načelstvo Ljubljana-okolica izročilo zvezi pomotoma preveč vplačani znesek poklicnih šoferjev pri registraciji šoferjskih licencij. Vsi prizadeži lahko dvignje znesek v gori navedenem času v društvenem lokalu.

— Prošnja poštni direktiji. Poštno direktijo naprošajo, naj se malo pozanima kako in kaj je z dostavo ekspresnih pism iz Maribora. Zdi se nam namreč, da ekspresno pismo ni ekspresno, če potuje iz Maribora do Ljubljane 16. ur. Ne razumemo kako morejo prihajati ekspresna pisma sicer redno jutraj. Naenkrat se pa prijeti, da ekspresnega pisma jutraj ni, čeprav je bilo oddano v Mariboru na pošto pravočasno zvečer, in ni vlak nikjer običajnih. Zgodnje dni smo imeli dva taka primera in želeli bi, da bi se ne ponavljali več.

— Bivši narodni poslanec pred sodiščem. Pred beograjskim okrožnim sodiščem je bila včeraj razprava proti bivšemu narodnemu poslancu Jojku Pejinu, ki je bil obtožen, da je sprejel denar kot nagrado za izposilovanje lekarnarskih koncesij. Kot

priča je bil zaslisan tudi bivši ban dunavske banovine Vekoslav Rajić. Bivši poslanec Pejin je bil obsojen na tri mesece strogega zapor.

— Izletniški vlaki o veliki noči. Dne 24. in 25. t. m., na velikoonočno nedeljo in ponedeljek vozila na progi Ljubljana—Bistrica Boh. Jezero odnosno Rateče-Planica vlaka št. 920/919 odnosno 8620/8619 kot izletniška vlaka. Odhod iz Ljubljane ob 5.40, prihod v Bistrico Boh. jezero ob 8.36. v Rateče-Planico ob 8.39. Odhod iz Bistrice Boh. jezero ob 20.20, iz Rateče-Planice ob 19.15, v Jesenice ob 20.20, prihod v Ljubljano ob 22.10. Železniško ravnateljstvo v Ljubljani nadalje sporoča: Pričenši od 21. marca pa do vključno 27. marca vozila na progi Beograd—Jesenice in obratno brza vlaka št. 2 in št. 3 z odhodom iz Beograda ob 9.02 in prihodom v Jesenice ob 22.15, drugi brzovlak pa z odhodom iz Jesenice ob 7.45 in prihodom v Beograd ob 20.15. V istem času vozila na progi Zagreb—Sušak in obratno vlaka št. 306 in 301 z odhodom iz Zagreba ob 17.30 in prihodom na Sušak ob 23.50, odnosno z odhodom s Sušaka ob 6.30 in prihodom v Zagreb ob 12.20.

— Udeležencem smučarskega izleta SPD čez Triglavsko pogorje v dnevi od 31. marca do 7. aprila. Zberemo se v Mojstrani v hotelu »Triglav« 30. zvečer. Odhod iz Mojstrane 31. ob 6. jutraj skozi Krmo na Staničevo koč. Drugi dan izlet na Kredarico in Triglavski ledenik. V torek odhod čez Velo Polje na Hribarico in za Kopico na Triglavsko jezero. V sredo izlet na Kanjavec. Četrtek čez Kal na Laniševico in v Dom na Komni. V petek pod Podrto goro in čez Konjsko sedlo v Skalaški dom na Voglu. V soboto na Ročico ter pod Raskovcem na Matajurski vrh in čez Črno Prst v Orožovo koč. Tura v opisanem obsegu je izvedljiva v lepem vremenu, sicer pa se zaključijo po vremenskih in snežnih prilikah že na Voglu. Udeležence opozarjamo na opremo, katero je nujno potrebno vzeti s seboj in sicer, kože za vzpon, snežna očala, kremo proti solčnim opeklinam, preobleko, rezervne dele stremen in maže za smuči (klister) v zlati dozi, maže za kože in event. Bratli za zrnat sneg). Pogoj za udeležbo je znanje obratov na smučeh in vzdržnost. Nosači so na razpolago v Mojstrani proti plačilu predpisanih tarif.

— Naš letalski promet lani. Pred dnevi je bil v Beogradu XII. redni občni zbor delničarjev »Aeroputa«. Poslovno poročilo nam kaže, da je naš letalski promet lani zelo lepo napredoval. Predlamskim je potovalo z letali 7860 potnikov, lani pa že 12.687, kar pomeni porast za 60%. Letala so preletela za 20% več kilometrov kakor predlamskim. Promet je bil tako reden kakor doslej še ne. Od 2781 določenih poletov jih ni bilo samo 5. Teža priloge je znašala lani 126.046 kg, predlamskim pa 77.123 kg, teža prenešene pošte pa se je povečala od 6890 na 10.556 kg. Program »Aeroputa« za novo sezono je v glavnem nespremenjen.

— 1.000.000 kg tabaka za Nemčijo. Delegati nemške rezije tabaka so pred dnevi, ko so se mudili v Dubrovniku, nakupili milijon kilogramov našega tabaka. Razen Nemcev so tudi Slovaki nedavno nakupili večje količine tabaka, in sicer 300.000 kg. Ustanovitve tovarne brezmotornih letal. Trgovinski minister je odobril ustanovitve tovarne brezmotornih letal pod imenom »Utvac« d. d., s sedežem v Beogradu. Kapital znaša 12.000.000 din. Pod imenom »Utvac« je doslej delovala zadruga z omejeno zavezo; izdelovala je že letala, a ne v industrijskem obsegu.

— Monopolski dohodki v januarju. Po poročilu uprave državnih monopolov so znašali dohodki od prodaje tabaka v januarju 134.161.000 din, soli 6.345.000, petroleja 6.312.000, vžigalce 7.348.000 in cigaretne papirja 8.173.000 din.

— Carinski dohodki v prvi tretjini marca. Dohodki centralnih carinskih blagajni so znašali v prvi tretjini marca 24.891.584 din. Lani v istem razdobju so pa znašali 36 milijonov 013.281 din. Od 1. marca lani do 10. t. m. so znašali carinski dohodki skupaj 904.464.884 din. Po proračunu bi pa morali znašati 979.242.500 din ali 74.777.616 dinarjev več.

— Druga »Anija« spominov dr. Ivana Laha je izšla. Izdal jo je odbor, ki je lani zaslužnemu književniku in borcu odkril iz nabranih prispevkov nagrobnik pri Sv. Križu. Delo obsega 200 strani in je opremljeno s pisateljevim portretom Mirka Šubica. Kratak uvod je napisal Pavel Karlin. Knjiga se broširana za din 36, vezana pa za din 48 naroča v komisiji za založbo Tiskovne zadruge v Ljubljani, Sešenburgova ulica.

— Inozemsko blago na ljubljanskem velesejmu. Bančni in valutni oddelke finančnega ministertva je odobril, da smejo inozemski razstavljalci inozemskega blaga ki bodo sodelovali na letošnjih ljubljanskih velesejmi (od 1. do 10. junija in od 31. avgusta do 9. septembra) nakazati protivrednost prodanega blaga in sicer preko pooblaščenih zavodov na način, kakor je predvideno v plačilnih sporazumih za poedine države, iz katere se razstavlja blago uvozi. Opravičenje teh nakazil se bo vršilo na osnovi potrdil velesejske uprave, da je bilo dotično blago na velesejmu razstavljeno, na velesejmu prodano in da so zanj plačane vse redne državne dajatve.

— Za blago, ki izvira iz neklirskih držav in bo na velesejmu razstavljeno, se bo izvršilo plačilo v inozemstvu v svobodnih devizah mora pa biti za vsak konkreten primer že pred uvozom preskrbljeno dovoljenje izvoznega odbora pri Narodni banki.

— Župana Permetta jama pri Grosuplju je zopet redno odprta, vsako nedeljo in praznik od Velike noči dalje do Vseh svetih. V velikonočnih praznikih bo mogoče videti v njej poleg že poznanih kapniških krasot, krasne ledenike in ledene tvorbe v ledenici, ki pa se že do konca maja stalijo. 161—n

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo, deloma oblačno, zmerno hladno vreme. Včeraj je deževalo skoraj po vseh krajih naše države. Najvišja tem-

peratura je znašala v Splitu 17, v Dubrovniku v Kumboru 15, na Rabu 13, na Vinkovcih 10, v Zagrebu 9, v Ljubljani 8,4, v Sarajevu 7, v Mariboru 6,3, v Beogradu 3. Dovi je kazal barometer v Ljubljani 763,5, temperatura je znašala 4,3.

— V zaporu ga je okradel in pobegnil. Orožniki v Dol. Logatcu so oni dan aretirali Vladimirja Oblaka, ki je italijanski državljan, vendar se stalno mudi na Notranjskem. Oblak je star okrog 36 let in je znan kriminalen tip. V zadnjem času je kradel po okolici Logatca, tatinska žilica pa mu ni dala miru niti potem, ko se je znašel v zaporu. Okradel je sojenika Karla N., kateremu je vzel bankovce za 500 din in usnjate rokavice, nakar je pobegnil iz zapor.

— Tatvine. Z dvorišča Albina Slezaka v Dravljah je nekdo odpeljal 100 kg težko železno traverso, vredno 500 din. Tatovi so te dni v doli v kolarsko delavnico Antona Langusa na Kodeljevem ter mu odnesli več orodja. Ladislavu Čenturju je tat ukradel s kolesa v Jesenkovi ulici 4 dinamno svetilko, vredno 200 din. Tat svetilka, vredna 100 din, je bila u tat Antonu Rupniku in sicer izpu lavskega doma.

— V smrt zaradi živčne bolezni. V Novem Sadu je skočila pod vlak soprega šefa samoupravnega oddelka dunavske banovine Stojana Mašević. Mož se je odpeljal v Sento. Čim je odšel z doma, je dejala žena, da gre nekaj kupit, v resnici je odšla na železniško progo, kjer se je vrga pod vlak, ki jo je razmesaril. V smrt je šla zaradi težke živčne bolezni.

— Sanomotor zaljubljenega veleposelnika. Na praznik zvečer se je ustrlil v vas! Andrijašević blizu Vinkovcev 33letni veleposelnik iz Conopie v Vojvodini Franjo Kopina. Bil je zaljubljen v neko dekle, ki se je pa omožilo z drugim. To ga je tako potrla, da je obupal nad življenjem.

— Če nosi dekle tisočake okrog vratu. V Mitrovici so imeli na praznik zanimiv primer tatvine. 18letni Ivanki Durac iz sosedne vasi Lačarka je sledil neki fant, ki se je nedavno vrnil od vojakov. Jovanka je nosila okrog vratu 20.000 din v bankovcih po 1000 din. Vsa bankovce je bil v posebnem okvirčku, da bi se videlo koliko dote ima dekle. Za mestom je fant skočil k dekletu in mu strgal z vratu 11 tisočakov, en tisočak je padel na tla, osem jih je pa ostalo dekletu v roki. Napadalec so pa kmalu izsledili in prijeli, tako da ni imel nobene koristi od svojega plena.

Iz Ljubljane

— Iz Znanstvenega ulica. Stanovanci h'š ob Snežniški ulici in pešci, ki hodijo po tej ulici, se upravičeno pritožujejo, da je ta ulica zanemarjena, čeprav je promet po nji zelo živahen. Mnogi ljudje hodijo na Mirje in v večinooma po Snežniški ulici. Neko stavbo podjetje ima ob tej ulici začasno skladišče gradbenega materiala kar na prostem. Dotični prostor je ograjen s starimi deskami. Ta plot porablja delavci in tudi drugi za opravljanje večjih in manjših človeških potreb. Skladišče je tam že leto dni. Na cesti pa odlagajo smeti, staro razbito opeko in gramoz. Na cesti pa leži menda že dve leti mnogo velikih skal, ki so prav primerne, da padeljski ponči preko njih na nos. Kaj, če bi poskušali vso to nalogo in nesnago prenesti za nekaj dni recimo na Štefensvo cesto. Tam bi ljudje ne bili tako potrpežljivi kakor so v Snežniški ulici.

Dr. Rodoschegg ne ordinira do 1. aprila.

— Iz Poglavlje o gramoznih jamah. S tem naslovom smo pred kratkim čitali pritožbo proti odpranju novih gramoznih, češ naj bi mestna občina nikakor ne smela dajati dovoljenj, ker s tem škoduje tudi samo sebe pri dohodkih trošarine. Resnica je, da to škodo mestna blagajna občini, vendar pa mestno poglavarstvo ne more preprečiti odkopa gramozna na ozemlju, ki je z regulacijskim osnutkom določen kot gradbeni okoliš, ker je odkop dovolila nadrejena oblast in izdala tudi smernice, kako naj mestno poglavarstvo izdaja gradbeno dovoljenja.

— Poštna hranilnica, podružnica v Ljubljani, na veliko soboto dne 23. t. m. ne bo poslovala.

— V evangelijski cerkvi v Ljubljani bo na veliki petek in v nedeljo, prvi dan Velike noči, ob 10. dopoldne svečana služba božja.

— Iz Za mestne reveže je stalen dobrotnik, ki noče biti imenovan, spet poslal 1000 din za priobližje revežem v cukrarni, prav tako je pa g. A. Vovk, trgovec z deželniimi pridelki na Resljevci cesti, poslal 50 nakaznic po 3 kg moka, ki naj jih socialni urad porazdeli najpotrebnejšim za Veliko noč. Kakor o božicu tako tudi sedaj dobrosrčni meščani žele obhajati praznike na ta način, da izkazujejo dobroto revežem in z njimi dele prihe. Naj bi se s to zavestjo pripravljali na praznike tudi drugi ter posnemali dobre zgled! Družini g. polk. Oskarja Vidica in Vide ter Mare Vidice, Rimska c. 12, sta podarili 100 din mesto venca na krsto ge. Marije Kiler; g. Ivan Jensterle, starešina mitnice na Dolenski cesti, je poslal 150 din v področje spomina ge. Fani Kurentove, namesto venca na krsto iste gospe so pa poslali tudi g. Oton Trinker, Gledališka ul. 3, 120 din, družina Bajuk, Tyrševa 62, 200 din in ga.

Ivanka Vodnik, Kolodvorska ul. 34, spet 200 din, a mestna vrtnarija je v znamenje vseh teh odkupnin od razkošja pri pogrebi položila na krsto preproste vence. Mestno poglavarstvo izreka vsem dobrotnikom najtoplejšo zahvalo tudi v imenu podpiranih.

— Iz Krajevna organizacija JNS za dvorski okraj. Nenadno nas je zapustil naš zvesti član in odbornik naše organizacije g. Fr. Juvaneč, nadučitelj v p. Pokojnik je bil vedno vztrajen v svojem naprednem prepričanju. Pogreb bo jutri 22. t. m. popoldne ob 16.30 iz drž. bolnice. Vse članke in somišljenike naše in drugih organizacij pozivamo, da ga spremite na njegovi poslednji poti.

— Iz Sentijskega gledališkega odera izreka najtoplejšo zahvalo društvu Knežinj Zorke v Ljubljani, ki je prevzelo v prodajo del vstopnic, vsem posetnikom predstave in zlasti preplačnikom, ki so vsi pripomogli, da je imela dobrodelna predstava »Ujez« v korist slovenskega skladatelja g. Kogojca Marija tako lep uspeh in da je bil dosežen izkupiček 3145 din (tri tisoč sto štirideset pet dinarjev), ki je bil izročen rodbini g. Kogojca Marija.

— Popisovanje otrok zaradi zaščite je že v glavnem končano, vendar pa še vedno manjka kakih 1.500 popisnih list, kakršnih je bilo 10.000 razposlanih že meseca decembra. Mestni očeš za zaščito otrok domneva, da imajo te pole le oni starši, ki ne reflektirajo na pomoč oblasti ob morebitni evakuaciji, vendar pa morajo tudi ti vrniti pole vsaj do 1. aprila v sobi 37. v I. nadstropju nad trgovino elektrarne na Mestnem trgu št. 2, sicer zaščitni urad gleda javne ali zasebne izselitve. Kdor je pa polo izgubil ali zalozil, lahko dobi drugo v navedeni sobi.

— Ukradeni kolesi. Na Mestnem trgu je tat izprehl hise št. 11 odpeljal 1000 din vredno, črno pleskano kolo znamke »Alfa« Francu Kolencu. — Drugo kolo znamke »Elektra« je bilo ukradeno Francetu Tivadarju. Tat mu je odpeljal kolo izprehl hise št. 89 na Zaloški cesti. Tivadarjevo kolo ima novo pneumatico in je bilo vredno 800 din.

— Izgnan iz Ljubljane. Iz ljubljanske policijskega okoliša je za tri leta izgnan 41letni delavec Franc Pavič, doma iz okolice Jesenic na Gorenjskem.

Z Jesenic

— Običajni letni sejem na Jožefovo je bil tudi letos zelo dobro obiskan. Kljub slabemu vremenu je bilo mnogo prodajalcev in kupcev. Kupčija je bila razmeroma dobra, ker je bil v ponedeljek v tovarni plačilni dan. Na sejem so si šli kmetje in delavci iz vsega radovliškega okraja. Najbolj je šlo v denar perilo, obutev, poljsko orodje in semena ter bazarsko blago, ki se običajno ponuja kolekcija po 10 dinarjev.

— Pošnezanja vredno. Mestna občina je tik pred semanjem dnevom dala nasuti Kralja Petra cesto od Hermanove gostilne pa do Zvanovega trga z debelim in ostrim kamenjem. Od trga se naprej pa je ostalo blato, da so ljudem ostalele galče v nem. Občinski očetje so s tem vsem občanom in tudi tujcem lepo ustregli. Mestni občini so prihranili nekaj stotakov, ki bi jih morali plačati za banovinski cestni valjar, ki ga na ni bilo treba, ker so delavci in kmetje sami temeljito stlačili in steptali ostro kamenje in premasili cestno blato. Gospodine na so bile tudi zelo vesele, ko so jim družinski člani nosili baš za praznike dovolj blata z Rvardovega trga. Najbolj zadovoljni pa so bili tisti, ki so si ljudje na ostrim kamenju temeljito obrusili in raztržali podplate. Če bodo jeseniško občino posnemale tudi druge občine, bodo slovenske ceste kmalu v najlepšem redu tako, da bo banovinski cestni valjar kmalu brez vsake škode romal med staro železo, ali pa v roparnico.

Iz Trbovelj

— V najem bo na novo oddala določena občinska zemljišča trboveljska občina. V postev prihajajo vsa ona zemljišča — travniki in njive — ki so bila doslej že oddana ali pa so določena za najem. Opazarjamo interese, da se bo oddaja vršila 27. t. m. ob 14. pri novem občinskem domu. Kolikor bi dosežani najemniki ne prišli pravočasno na določeno zbirališče, se bo smatralo, da ne reflektirajo več na občinsko zemljišče. Novi najemniki bodo morali plačati najemnino za tekoče leto takoj na mestu. Občinska uprava bo na dan oddaje zemljišča dala posameznikom vsa potrebna pojasnila.

— Krsti, poroke in umiranja. V Trbovelj so bili zadnja dva tedna krščeni: Končija Stanislav, Kurmik Gabrijele, Jager Ljudmila, Bigman Radovan, Zupanc Justina, Guzej Srečko, Kavčič Ida, Medvešek Jurij, Cestnik Franc, Hauptman Albin. — Poročila sta se Kočar Anton, dipl. tehnik, in Poklešek Franja iz ugledne trboveljske napredne rodbine, pridna in zavedna sokolska delavka. Mladina poročenca naše iskrene čestitke! — Umrli so: Vene Peter, sin rudarja, star dva mesca, Pirc Jakob, 74 let, Zak Franja, roj. Janiček, vdova po zlatarju in urarju, 59 let. Naše sožalje!

— Krajevna legija koroških borcev v Trbovelj je v soboto zvečer na občnem zboru dajala račun o delovanju v lanskem poslovnem letu. Skupščina je bila zadovoljivo obiskana. Po branju zadnjega zapisnika so sledila poročila predsednika gosp. Staudergerja, tajnika in blagajniške poročila, iz katerih je razvidno, da je bil društveni odbor tudi zadnje leto neumorno na delu za dobro narodne ideje in čuvanje interesov članstva. Staremu odboru je bila izrečena soglasno zaupnica s tem, da je bil vnovič izvoljen tudi za novo poslovno leto. Članstvo se je na zboru posebno zanimalo za vprašanje spominskih kolaž, ki se bodo letos dodelile borcem na naši severni meji, ter za vse, kar se tiče pokreta jugoslovanskih dobrovolcev. Občni zbor je izvenel v občo željo za ojačanje društvene akcije med narodom, ki naj se čimbolj utrdi v narodnoobrambenem duhu!

— Na belo nedeljo, to je 31. t. m., priredi pevski zbor Ljubljanskega Zvona pri nas koncert skladatelja Zorka Prevotca. Za koncert je že danes veliko zanimanje, zato pridno posezite po vstopnicah. 160—n

ŠAH

— Dve prvenstveni tekmi. Železničarski šahovski klub je imel oni dan v gosteh drugo moštvo Centralnega šahovskega kluba. Zmagali so »Železničarje« z rezultatom 6:2. To je že tretja zaporedna pomembna zmaga »Železničarjev«. Ob malo večji pažljivosti bi bil rezultat lahko boljši, kajti njihova premož je bila jasna izražena. Udeležba je bila polnoštevna. — Naslednjega dne pa je bil v istem lokalu druga prvenstvena tekma, in sicer med »Železničarje« in mladinskim LSK. Izid te tekme je bil 4:4. Tekma je bila veselozi napeta in do zadnjega se ni vedelo, kdo bo zmagovalec v tej borbi. Navzočih je bilo precej kibicev, ki so z vso vmeno zasledovali potek igre. Najbolj zanimiva partija je bila nedvomno med g. Mejakom in Slokanom. Igrala sta na prvi deski. Kljub temu, da je g. Slokan zelo dober igralec, je moral kapitulirati proti neprimerno močnejšemu nasprotniku. Pohvaliti pa moramo g. Mejaka, ki doslej še ni utrpel nobenega poraza niti ni remiziral, dasi je imel najmočnejše nasprotnike v prvenstvenih tekmah slovenske šahovske zveze.

Iz Novega mesta

— Delovanje strelske družine. Pri restavraciji hotela Windischer g. Stritarju, se je v ponedeljek vršil občni zbor strelske družine. Iz poročil pred ednika in ostalih funkcionarjev je razvidno razveseljivo delstvo da je bilo delovanje družine kljub neuskladenim razmeram zelo živahno. Poročila so pokazala naoredek ki je bil dosežen posebno na strél šču in s trikratnim pomnoženjem imovine. Po izrečeni priznanji je bil z malimi spremembami izvoljen stari odbor s preds Jožet m Sterbenec. V odboru pa so: odvetnik J. Ponič, dentist F. Ogrčič, Robas I. Sedat V. Končija A. Okrožlić A. Košir S. Povh J. Radi B. Bevc R. Gabrijele A. Pavlin G. in Kavšec A. V nadzornem odboru: dr. Cervinka Z., Kobe Josip. Mramor Fr. Kovačič Fr. št. in dr. Furlan Anton. Ker je potrebna čimprejšnja premostitev strelšča iz mesta, bi bilo na mestu da bi vsi meščanski krogi podpirali delo družine, ki je in raznih tekmah že proslavila svoje ime.

— Legija koroških borcev je imela redno letno skupščino v sredo 13. t. m. v prostori gostilne I. Obreza na »Vrtnih«. Ob lepi udeležbi članstva je postal o delovanju kr. organizacije obširno poročilo predsednik g. dr. D. Gros ki je naglasil, da so bili storjeni na merodajnih mestih vsi potrebni koraki za doseg pravic dobrovolstva. Pri volitvah v odbor kr. organizacije, ki šteje preko 90 članov, je bil ponovno izvoljen za predsednika g. dr. Davorin Gros, za tajnika Hrovat A in za blagajnika Vahter Matija, pri katerem naj člani tudi poravnajo svoje članske obveznosti, ki so malenkostne.

Iz Rajhenburga

— Koncert Trboveljskih slavcev. Dne 10. marca bi morali slavci iz Trbovelj prideliti dva koncerta: prvega na Senovem, drugega v Rajhenburgu. Zadevni odbor je izvedel vse priprave. Razne organizacije so prispevale svoj delež in zbrale preko 1500 din. Toda neki gospod in Rajhenburga je za koncert onemogočil odnosno preprečil, ker je rekel, da so mu Trboveljski slavci neznan. Kaj bi na to porekli praški ceni?

— Šahovski klub Rajhenburg. Na velikoonočni ponedeljek 25. marca bo ob 16. ustanovni občni zbor šahovskega kluba v restavraciji Zemljak. Klub, ki so ga ustanovili sami dijaki, zasluži vso pozornost. Na občni zbor so vabljeni vsi, ki šah že igrato ali pa se ga še želi naučiti.

— Novo električno centralo je začel graditi tukajšnji rudnik. Dela je prevzelo podjetje Dukde iz Ljubljane.

— Upravi kina Rajhenburg bi bilo treba poslati slovensko slovnico in pravopis. Sramotna za naše razmere je slovenščina na letakih.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekliti, izjave beseda din 1.— davek posebej. Z pisemne odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

TRAJNO ONDULACIJO s 6-mesečno garancijo, v modernih frizurah Vam napravijo z najnovejšim aparatom za ceno din 50.— »Salon Merlake, Sv. Petra c. 78. 320

MALI OGLASI »Slov. Naroda« imajo sigurno uspehi

VSAKOVESTNO POHIŠTVO še vedno po starih cenah dobavljamo v moderni in solidni izdelavi trvdka »Oprava«, Celovška 50. Sprejemajo se naročila a. l.

KETŠEJE LENO VETRAVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

PRODAM

Beseda 50 par davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

Prodajalci, ki ne spadajo med trgovce v službi države brez pokojnine

Ljubljana, 21. marca. Naj ob tej priliki opozorimo na stan, ki ni priznan kot stan, na prodajalce, ki se ne morejo prištejati med trgovce in ne med obrtnike, na ljudi, ki so prav za prav v službi države ter s svojim delom zelo zvišujejo državne dohodke, pa vendar tudi ne spadajo med državne uslužbenke. O tem posebnem stanju zve javnost kaj več le ob obnem zboru njegove organizacije, ki pa zopet ni priložno združenje, kakršna imajo trgovci in obrtniki. Ob tej priliki naj izdamo nekaj zanimivosti iz poklicne življenja teh prodajalcev, ki so na zunanji sicer zelo popularni, a vendar ne veste, kako nenavaden je njihov boj za existenco; ti prodajalci, ki jih navadno imenujejo trafikante, se nikdar ne sklicujejo, češ, mi smo stber države! Država ima toliko in toliko milijonov od našega dela! Ne, ti ljudje morajo dan za dnem presejati ali prestati v svojih tesnih lokalih in v združenju tobaka — vedno med delom in skrbmi, da ne utegnejo niti tožiti ter iskati razumevanja zase v javnosti. Niti na obne zbere svoje organizacije ne utegnejo prihajati v večjem številu.

35.000 TRAFIK V DRŽAVI

Pomislite, to je že sila, 35.000 trafikantov! Toda pravih trafikantov, ki se prevzajajo samo z delom v trafiki, je zelo malo. Sama trafika ne more nikogar prevzajati v manjših krajih, zato so prodajalci tobaka na deželi navadno trgovci in gostilničarji. Samostojnih trafik je v državi le okrog 3.000. Zelo pa tem je razumljivo, da ni tesnejše povezanosti med pravnimi in nepravimi trafikanti. Pač pa so trafikanti v mestih skoraj vsi organizirani. V Ljubljani jih je organiziranih 95 odstotkov. Sploh je treba priznati, da je trafikantska organizacija precej močna ter da mora uprava državnih monopolov resno računati z njo. Najzanimivejšje je, da je bila prva trafikantska organizacija ustanovljena v Ljubljani, nakar so bile ustanovljene v Sarajevu, Beogradu in Skoplju. L. 1926 je pa bila že ustanovljena zveza vseh teh organizacij. Posebno močna organizacija bi nastala, če bi se jim posrečilo uresničiti zamisel, naj bi se združili v skupnem združenju pridelovalci tobaka, monopolisti delavci in trafikanti; vsi imajo več ali manj skupne interese. Toda ovir za ustanovitev takšne organizacije je zdaj še mnogo preveč.

10 DIN ZASLUŽKA NA DAN V LJUBLJANSKI TRAFIKI

Če pravimo, da samostojne trafike lahko obstoje samo v večjih krajih, nikakor ne smete misliti, da je trafika v mestu dobičkanosno podjetje. Tako sicer misli marsikdo, a trafikanti se tega slovesa ne morejo veseliti. Invalidska udeba nudi vojnim invalidom, vdovam in sirotam socialno zaščito tudi z določbo, da mora biti oddana najmanj polovica trafik njim. Toda od 3000 samostojnih trafik jih je le okrog 1000 v rokah invalidov, vdov ali sirot. Na deželi se invalidi s trafikami ne morejo preživljati, v mestih trafiko laže dobe ljudje z večjim kapitalom. Invalidi niso kapitalisti. Ko so krivaveli na bojiščih, so se med svetovno vojno bogatili verizniki tudi v trafikah v zaledju. Tedaj je bila prodaja tobaka res dobičkanosna. Vojne je bilo konec in mnogi prodajalci tobaka so obdržali trafike. Invalidi so lahko prevzeli po večini le manjša trafika na periferiji. Vedeti morate, da znaša provizija pri prodaji tobaka le 5%. V zakonitih ulicah in v predmestjih trafikanti prodajajo le za nekaj sto din to baka na dan. Se to je mnogo. Zdjaj pa računajte: če trafikant prodaja za 200 din to baka na dan, zasluži le 10 din! Tudi v Ljubljani so tako »dobičkanosne« trafike.

V TRAFIKI JE PREPOVEDANO

KUHANJE

Kako naj reven trafikant vodi večjo trafiko, ko je pa s posebnim pravilnikom predpisano, kakšen naj bo lokal! Lokali so v mestih dragi. Nekateri najemodajalci pri nas zahtevajo posebno mnogo za lokale, ker mislijo, da je trafika dobičkanosno podjetje. Po predpisih naj bo lokal ob ulici z vhomom s ceste. Naj ne bo vezan s stanovanjskimi prostori in zlasti je v njem prepovedano kuhanje, da bi se ne kvaril tobak. Mnogi revni trafikanti pa ne morejo najemati razen stanovanja še posebejnega lokala za prodajo, zlasti se, če prodajajo na dan le nekaj škatlic cigaret. Kako naj trafikant vzdrži lokal, ko z dohodki komaj krije režijo prodaje same? Vendar si zenica, ki ima v trafiki »gasperečke«, to se pravi v sobici, kjer preždi ves dan, ne sme skuhati kave. Če bi bila zaradi takšnega prestopka trikrat kaznovana, bi ji vzeli trafiko. To jih seveda ne

zanima, da starka ne utegne in ne more zahajati jest kam drugam. Pri tem je pa najbolj zanimivo, da prodaja tobaka ni prepovedana v bifejih, kjer kuhajo ves dan kavo in čaj, klobase itd. Socialni momenti so tudi v tem primeru odrinjeni po zgolj kupčijskih. Zato tuji lahko dobi trafiko, kdor ima lokal, reven invalid pa se mora odreči upanju. Trafikantska organizacija ni tudi obveščena, če je kje kakšna trafika za prevzem. Pravilnik o prodaji tobakovnih izdelkov na drobno tega ne določa.

NENAVADNA KONKURENCA

Pravilnik govori na dolgo in široko o dolžnostih trafikantov, mnogo manj pa o njihovih pravicah. Trafikanti, namreč pravi, poklicni trafikanti, so brez učinkovite socialne zaštite. Zaslužek je premajhen, da bi si lahko kaj prihranili. Zavarovani niso, a veliko škodo tudi trpe zaradi nenavadne konkurence. Nekateri bi zaslužili vsaj nekaj s prodajo kolkov. Toda dogaja se včasih, da nekatera podjetja kupujejo kolke naravnost na uradih, kar je sicer prepovedano. Dogaja se pa tudi marsikaj, kar sicer ni prepovedano, a je trafikantom vendar zelo škodljivo. Tako na primer nekateri podeželski trgovci, ki so trati trafikanti, poravnajo svoje dolgeve pri veletrgovcih — s kolki in tovarnimi listi... To je samo eden izmed mnogih primerov nenavadne konkurence med trafikanti samimi. Trafikanti v mestih so s konkurenčno prodajo kolkov še posebno prizadeti, ker morajo imeti po predpisih vedno v zalogi kolke, ne glede, ali jih prodajo ali ne. Skromen prometni kapital je tako še vezan ne da bi se obrestoval vsaj z 1%.

EDINA PRAVICNA UREDITEV

Trafikanti bi res o marsičem lahko pozožili. Marsikaj bi lahko povečali tudi

Iz zgodovine poročnega prstana

Nekaj primerov, ki kažejo, kako važna vloga je igral vedno poročni prstan

Navada izmenjavati ob poroki prstane. Izvir iz poganskega starih veka in že večkrat je dala pobudo za pen. O simboliziranju. Okrogla oblika zračnega odnosa poročnega prstana velja za znak večnosti neskončnosti. Navado nositi poročni prstan na četrtim prstu leve roke, se razlaga tako da vodi od tega prsta žila naravnost k srcu.

Kralj Ludvik IX. je pripisoval poročnemu prstanu velik pomen. Oženil se je z lepo Marketto Provençalsko. ki je padla pozneje kot žrtev ljubosumnosti njegove matere Blanke Kastilske. Kralji, ki je svojo ženo vroče ljubil je vedno nosil prstan okrašen z lilijami in viteškimi ostrogami, s svojim in znakom svoje žene. Na krasnem safirju je bil križec z napisom »Hers cet anneau pourrains nous trower amour«. Maria Stuart govori v svoji oporoki, ki jo je napisala pred roistvom svojega sina Jamesa v gradu Edinburgh razen drugih tudi o demantnem prstanu, ki ga sama označuje za poročni prstan. Naibž ga ji je podaril Darnlev ob poroki, ki se je vršila pred njunim poročnim botovanjem.

Ob oficijelnih kraljevskih zarokah je imela raba prstana mnogo večjo vrednost. Baronu Rosenu, ki je bil izgnan v Sibirijo, ko je zasedel prestol car Nikolaj I., so hoteli pred odhodom vzeti vse dragocenosti. Ko so mu pa hoteli vzeti poročni prstan, je dejal: »To je moj poročni prstan. Če mi hočete vzeti ta prstan, mi morate vzeti še prst. Te besede so napravile na stražarje tako globok vtis, da so mu prstan pustili.

Najmanjši poročni prstan ki je bil kdaj na dekličinem prstu, je bil on princeze Marije, hčerke Henrika VIII. Dobila ga je 5. oktobra 1518 ob poroki s francoskim prestolonaslednikom sinom Franca I. Princeza je bila stara 2 leti, ženin pa 7 mesecev in 8 dni. Poročna svečanost je bila v Greenwichu. Mlada nevesta je imela oblekco iz zlatega brokata, črno zametasta čepica z demanti je pa pokrivala nieno glavo. Po poročnih obredih so ju vzeli v naročje in odnesli pred prestol kralja in kraljice, da bi sprejela njun blagoslov. Potem so pa izročili princeski droben zlat prstanček z dragocenimi briljanti.

V Španiji velja še zdaj za obliubo zakonca, če podari fant dekletu prstan. Izpolnitev take obljube zahteva tudi prstan.

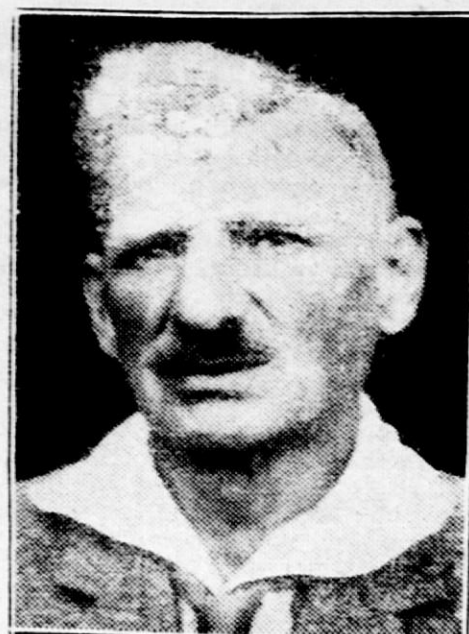
kantinerji, prodajalci tobaka v vojašnicah. S posebnimi tobačnimi izdelki, ki jih bo dobavljala uprava državnih monopolov neposredno vojašnicam, bodo skoraj povsem izpodrinjeni navadni tobačni izdelki, ki jih prodajajo kantinerji. Vendar so takšne tožbe postanske; najbolj se trafikanti pritožujejo že dolga leta nad preizkoprovizijo. Provizija bi bila zvišana lani in z uradnih mest so že poročali o definitivnem sklepu. Me-tem je pa prišlo do notranjega preurejanja države in vprašanja monopolskih dohodkov se niso več dotikali. O tem bodo sklepali pri sestavi novega proračuna. Februarja bi naj bila sklicana pri upravi državnih monopolov konferenca zastopnikov prodajalcev monopolskih izdelkov. Na dnevnem redu bi bilo vprašanje zvišanja provizije. Na račun tega zvišanja bi monopolska uprava odtrgovala 0,05% zasklad, ki bi vseboval sredstva za obvezno članarino trafikantov, dalje za trafikantske kreditne zadruge in za socialno zavarovanje. V naši banovini bi se na ta račun nabralo na leto 70.000 din.

Če bi pa hoteli vprašanje provizije rešiti pravično, bi se naj določili po kupčjskem prometu posameznih trafik: provizija za trafike do 30.000 din prometa na mesec bi naj znašala 8%, pri prometu nad 30.000 pa 5 odst. Ta ureditve bi tudi izključevala zlorabe. Konferenca bo nedvomno sklicana prej ali slej. Baje razmišljajo o zvišanju provizije za 1%. Pri dosedanjem prometu bi šlo pri tem zvišanju za 20 milijonov din na leto. Upanje je, da bodo trafikanti dosegli vsaj to. Seveda bi si marsikdo želel, da bi provizija znašala 10 odst. kakor je v Avstriji, a nekateri uvidevajo, da višja provizija skriva tudi svoje nevarnosti; če bi provizijo res zvišali kakor bi bilo prav, da bi onemogli trafikanti ne umirali v bedi, bi bilo treba z zakonskimi določbami preprečiti lov na trafike bogatejših ljudi in da bi trafika bila dedna, sicer se bodo trafik polastili bogatejši dobijkarji in zvišanje provizije bo zgrešilo svoj namen.

O vseh teh težavah so govorili pred dnevi na obnem zboru Združenja trafikantov za dravsko banovino v Ljubljani. V združenju je včlanjenih 45% trafikantov dravske banovine. Obširnejši poročili sta podala predsednik J. Kladnik in tajnik Fr. Preša. Izvoljen je bil zopet dosedanj odbor.

France Juvanec umrl

Ljubljana, 21. marca. Stevilne znanee in prijatelje je včeraj presenetila vest o nenadni smrti učkojnega nadučitelja Franca Juvanece. Kljub lepi starosti — rodil se je l. 1865 kot sin železničarja v Ljubljani — je bil Juvanec še vedno mladostno živahen in duhovit, vedno vedrega duha, čeprav je tudi z njim življenje pogosto ravnalo mačehovsko.

Juvanec je bil še eden izmed tistih redkih učiteljev naše polpretekne dobe, kakršnih zdaj že ni mnogo več, učiteljev, ki so bili vzgojitelji naroda v pravem pomenu besede. Kot učitelj ni storil svoje dolžnosti samo v šoli, temveč tudi med ljudstvom, ki se mu je znal približati ter mu je bil najboljši svetovalec. Učiteljsko službo je nastopil že ko je bil šele 19 let star. Najprej je služboval v Starem trgu pri Ložu in Vel. Poljanah pri Vel. Laščah, potem je nastopil službo za delj časa v Belokrajini, na Sinjem vrhu ob Kolpi. Kmalu si je pridobil s svojo sposobnostjo, kremenitimi in naprednim značajem prebivalstvo, ki ga je izredno cenilo. Po 2 letih se je težko ločil od Bele Krajine in dobrega ljudstva. Nastopil je službo v Mirni peči pri Novem mestu. Po 41 letih naporne in vzornega dela za narod je bil upokojen ter je preselil v Ljubljano.

Vse življenje je ostal neomahljiv, značajen naprednjak, ki je kakor redki vedno nosil s ponosom sokolski znak. Svojega prepričanja ni nikdar skrival. V tem duhu je tudi vzgojil hčer in sina. Hči Vlasta je bila poročena s slikarjem Mihelcem in je lani umrla po ponesrečeni operaciji. Juvanec bodo žrti ob 16.30 spremili na zadnji poti k Sv. Križu številni prijatelji in znanci ki so znali ceniti njegovo značajnost. Ohranjen mu bo časten spomin.

Obesil se je

Trbovlje, 20. marca. Obesil se je v soboto 20letni rudar Simon Gložnik. Prišedši domov se je baje spri s svojimi roditelji ter se v hipni jezi dejansko lotil svojega očeta Majcena, potem pa se matere. Ves razburjen je potem odhitel na dvorišče, si zadržal vrh okrog vratu in se obesil na visokem kolu. Ozadje obupnega dejanja bo menda nestrečna ljubezen in rodbinski spori.

Samomori mladih ljudi se pri nas v zadnjem času množe in so zalosten znak moralnega propadanja delavske mladine! Drugod so dorajajoči mladi ljudje že takoj po ljudski soli uvrščeni v razne organizacije, ki jih koristno pripravljajo k

plodnemu delu za obce narodne interese, pri nas pa mladina ne pozna drugega kot pohajkovanje, kockanje, popijanje! Ali ni škoda, da se pušča na cesti sto in sto mladih sil, ki se v slabi družbi izpirajo, ko so jedva zapustili šolsko klopo, če jih slabi zgledi in okolica niso pokvarili že mnogo prej. Današnja mladina je vsaj v tukajšnjih industrijskih okoljih brez vsakega pravega vodstva. Četudi je zaposlena pri rudniku in obiskuje obrtno našiljevalne tečaje, je v prostih urah prepuščena sama sebi. In v tem času naj bi se mladina pritegnila v prosvetna in izobraževalna društva ter iz nje oblikovali obrt, narodno zavedni državljani z vso potrebno moralno, nacionalno in umstveno vzgojo, kakršna je potrebna mlademu človeku, ki stopa se le v življenje. Morda bo potem v vrstah naše zapuščene in brezposelne industrijske mladine več smisla za resno delo, samoizobražbo, več vplivnosti in manj surovosti ter boleste naklonjenosti k obupnim dejanjem! Stvar trboveljskih prosvetnih in kulturnih organizacij je, da s podvojenim delom priključijo vso to mladino v svoje tabore, na naši mladini pa je še bolj, da pokaže več zanimanja za obce koristno kulturno in nacionalno celo.

Iz Celja

— Nad 14 let robije za umor otroka.

Pred petčlanskim senatom okrožnega sodišča v Celju so se zagovarjali v sredo 22letna dninarka Ana Korenova iz Trebe pri Sv. Petru in 26letni posestnikov sin Karel Domitrovič iz Zagaja pri Sv. Petru pod Sv. gorami, prvi dve zaradi umora, Domitrovič pa zaradi sokrvice na odpravi telesnega plodu. Ana Korenova je lani v aprilu zanosila. V drugi polovici meseca novembra je skupno s svojo materjo sklenila, da bosta spravili otroka s sveta, ker se je bala, da bi jo njena strica naglala od hiše, ker je vedela, da ne bo mogla otroka vzdrževati, in ker so jo zaradi otroka obrekovali. Dne 3. decembra se je v spremstvu Karla Domitroviča, ki ga je poznala, peljala v Zagreb k neki ženski, pri kateri je dobila za 700 din sredstvo za odpravo plodu. Ze drugi dan je Ana Korenova doma porodila zdravo deklico. Njena mati je po njenem naročilu zavila otroka v staro obleko, ga nesla v vlažno klet in ga položila v skaf, nato pa odšla. Ko se je četrte ure pozneje vrnila, je bil otrok že mrtev. Trupelce je pokopaladrujan dan v bližnjem gozdu. Po mnenju zdravniške izvedenca je otrok umrl zaradi zadušenja. Ana Korenova je bila obsodena na 7 let in 1 mesec robije in trajno izgubo častnih pravic, Marija Korenova na 1 let in 3 mesece robije in trajno izgubo častnih pravic, Karel Domitrovič pa na 4 mesece zopora in 200 din povračilne. Vsi trije so kazni sprejeli.

— Kruh za odsek za obvezno telesno vzgojo. Mestna občina celjska razpisuje dobavo kruha za odsek za obvezno telesno vzgojo za dobo od 1. aprila do 30. junija in sicer dnevno, razen ob sobotah in nedeljah, po 30—40 hlebovov iz polne moke, težkih 11 do 12 kg. Pouduje je treba vložiti do vstega 26. t. m. v vložišču mestnega poglavarstva.

— Cross-country za seniorje in juniorje bo priredil SK Celje v nedeljo 7. aprila ob 14.30 na Glaziji v Celju. Dolžina proge za seniorje znaša 5.000 m, za omladince in juniorje C 2.000 m, za juniorje B pa 1.500 m. Seniorji in juniorji kratkoprogasti, skakalci in metalci bodo startali posebej na 1.500 m. Prijave je treba poslati do 5. aprila na naslov: SK Celje, Gospodarska ulica 20. Pravico starta imajo verificirani in neverificirani atleti klubov, članov SAZ.

Zapustil nas je mož in oče

Franjo Juvanec

SOL. UPRAVITELJ V POKOJU

Zadnji pot nastopi v petek, dne 22. marca 1940 ob 14.5. uri popoldne iz mrtvaške veže splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, Sarajevo, Sevnica, 20. marca 1940.

ŽENA IN OTROCI

Daniel Lesueur

46

Krinka ljubezni

Roman

— Hči te kmetice! — je vzkliknila grofica.
— Hči neomadeževane žene, potomke stare, ugledne in ponosne, čeprav siromašne rodbine, — jo je zavrnil markiz de Valcor. — Gaeli so neke vrste trdo plemstvo, ki odtehta drugo. Sicer pa pripoveduje ustno izročilo o tem kraju, da so imeli moji predniki in lepi Michelini pradedi med seboj pogosto dovolj zaupne razgovore, da se lahko pozna na njih nekaj naših potoz in nekaj naše krvi, — je pripomnil smeje.
— Toda njen oče? — je vzkliknila gospa de Ferneuse. — Njen oče vendar niste vi, ko trdite, da ona ni Hervejeva sestra.
— Ne, to nisem jaz.
— Kdo pa je?
— Eden izmed Gaelov. Pripovedovati vam hočem zgodbo, draga moja, ki bo znana edino vam in meni.
— A Laurence?
— Laurence o tem ničesar ne ve.

— Ona misli, da je Michelina njena hči?
— Da, domneva to.
— Kako je to mogoče?

— Takoj vam povem. Toda najprej vedite tole: Čeprav Michelina ni markizin in moj otrok v pravem pomenu besede, je to po matriki, je po Laurencinem prepričanju in moji očetovski ljubezni, tako globoki in izredni, tako ponosno nežni kakor če bi morala biti za svoje življenje hvaležna meni. Odkrijem vam tajno, Gaetana, ki je nisem nameraval odkriti nikomur na svetu... Morate mi pa s svečano prisejo, da jo boste ohranili na dnu svoje duše samo zase in da boste ravnali, kakor da te tajne sploh ni bilo. Razen tega, kar se nanaša na to, da med Michelino in Hervejem ni nobene krvne vezi, ne dopuščam, da bi kdo na svetu, pa niti vi, ki boste to vedeli, da bi se kdo čeprav samo v mislih vedel v navzočnosti moje hčere — te besede je izgovoril s posebnim poudarkom — drugače kakor vpričo potomke Valcorov.

Renaud je položil v te zadnje besede vso svojo poveljujočo silo. Podčrtal ji je tako, da je bila Gaetana ogorčena.

Iskrvena čustva so se kazala pri tem možu kot pripravljena in prisiljena iscenacija. Tajna, ki jo je dozdnevno odkrival, je bila bodisi lažna ali pa je bila v zvezi z drugimi tajnami, ki jih ni hotel odkriti.

Gaetana ga je gledala z grozo, toda v tej grozi je bilo nekaj tragičnega čara. Kako se bo izmotala iz te mreže iluzije, s katero jo je hotel omrežiti ta genijalni glumač? To njegovo prizadevanje se ji ni

zdelo prav nič presenetljivo, nego neverjetna drznost in inteligenca. Ah, če bi ne imela spominov in bodočnosti, svoje ljubezni v preteklosti in sreče svojega sina v bodočnosti... Toda s tema dvema talismanoma si ne upa na grozno partijo pod preveč neenakimi pogoji. Resnica!... Pod lokavo lažjo odkrije resnico!

Zdaj v najpozornejši osredotočenosti in potrpežljivosti, ki je ni skrivala, je poslušala Renaudovo pripovedovanje.

Dogodki so segali v čase, ko se je po dolgi odsotnosti markiz de Valcor prvič vrnil v Bretagno. Zdelo se je, da ga doma nihče ne pozna. Ko je odpotoval, mu je bilo dvajset let, zdaj je bil pa star trideset. Deset let lahko temeljito izpremenijo človeka, čeprav bi ne živel tako pustolovskega življenja, kakor ga je živel on. Okrog Valcora so se bili ljudje tudi izpremenili, srčne vezi so se bile pretrgale. Samo eno srce ni izpuščalo odsotnega iz spomina. Toda to srce, srce polno ljubezni, je živelo plaho ob strani na gradu de Ferneuse, pri malem Herveju in med tem Renaudovim bivanjem v Bretagni se Gaetana z njim ni sestala.

Prišel je tja, ker je bilo treba, da bi mlada markiza končno spoznala veleposessvo, čigar ime je nosila, in ker so bili zdravniki odredili to zdravo bivanje delikatni mladi ženi, ki bo kmalu postala mati.

Komaj sta se zakonca naselila v gradu, so spoznali siromašni ljudje tistega kraja, tuči taki, ki se niso mogli spominjati graščakovih potoz, njegovo

navzočnost iz dobrodelnosti, ki so je bili deležni povsod. Ena rodbina je bila pa takoj deležna neposredne dobrodelnosti markiza de Valcora. To so bili Gaelovi. Malone takoj po svojem prihodu je Renaud vprašal po teh vrlih mornarjih, čijih usoda je bila vedno več ali manj zvezana z usodo njegovih prednikov.

Naletel je na mračen obup stare matere in matere. Starejši sin Bertrand je bil našel tragično smrt, ko se je potopila državna trgovska ladja, na kateri je služil zadnja leta vojaške službe. Po njem je bila ostala vdova Mauricetta. Strašna nesreča je bila omajala njen um in tako ni mogla obvladati niti sebe, kaj šele da bi vzgajala svojo malo Bertrando! Ah, to ubogo bitje je bilo vprav v tem trenutku žrtev tiste mirne duševne bolezni, ki ji je prinesla zdevak »Nedolžna«. Najbolestejša drama se je odigravala v skromni hiši. Drugi Mathuriin sin, razboriti in ognjevit Mathias, je bil zlorabljen duševno bolezen svoje svakinje, da je storil gnusen zločin. V trenutku zaslepljenosti, ki jo je takoj obžaloval, je zapeljal njo, ki je tako zvesto obžalovala njegovega brata. In zdaj je bila Mauricetta noseča.

Stroga in ponosna Mathurina je pred vsemi skrivala nosečnost svoje snahn, o kateri »Nedolžna« sama ni niti slutila. Toda približal se je trenutek, ko naj bi se rodil nesrečni otrok. Ob koliki sramoti je stopil v življenje! In kolika sramota za rod Gaelovih, ki je dotlej tako ponosno dvigal čelo.

Markiz Valcor je prišel, da bi slišal iz ust babice to žalostno vest.

Velika noč — veliki dan za velike reveže

Velikonočna obmejna pomožna akcija

»Ni ga bilo reveža med njimi.«
Maribor, veliki teden.
Kdor zasleduje leto za letom sistematične organizirane božično pomožno akcijo za našo mejo in opazuje, koliko je v tem sicer tako brezdušnem svetu vendarle še tudi usmiljenosti in radodarnosti, mu to božično veselje zagreva vprašanje, kako pa je z našo velikonočno pomožno akcijo?

S tem v zvezi sili na dan še cela vrsta vprašanj, katerih večina bi se dala združiti v eno ali dve vprašanji: ali obstoja revščina samo o božiču? In: ali je naša božična pomožna akcija res tako bogata in sploh tako urejena, da naj zadostuje za celo leto?

Recimo, da bi na ti dve vprašanji lahko povojno odgovorili — kar pa je v resnici vnaprej izključeno — pa stopi pred nami z vso resnostjo današnjega časa treje vprašanje: ali se zavedamo tudi socialne velikega pomena velike noči? Od koder tudi izjavimo nastanek velike noči: ali iz človeške pravičnine, ko je človek prvič zavestno slavil zlom zime in ele-

mentarnih nepravil in je pozdravljal veliko Vstajenje prirode, ali imamo pred očmi osvobodilni odhod Judov iz egipčanske sužnosti (Kateri praznik je še danes v tesni zvezi z našo veliko nočjo); ali pa smatramo veliko noč kot Vstajenje človeške družbe in nje podvig k višji kulturi: vse tri primere preveča neizrečeno veselje do življenja. To veselje je bilo prvotno v ustanavljanju krščanskih cerkev tako prodorno, da si ga je cerkev osvojila celo v svoji božji službi. Raz prične se je oznanjalo veselje tudi take posvetne narave, da so se verniki morali — smejeti (risus pascalis), in naravnost »dominica gaudere« — nedelja veselja — so nazivali krščansko veliko noč. Kako je bilo to veselje: zmage Kristusa nad smrtjo — splošno in je pronicalo vse tedanje življenje, nam sprituje tudi ta bežna slika: sodišča so se zapirala, ječe so se odpirale, sužnji osvobodili, revne so vabili v cerkev in jih tam — pogostili tako, da je prišlo celo do velikih zlorab dobroteljske in nerodov, vsled česar se je ta način pogostevanja ukinil. Zato pa se je velikonočna

dobroteljskost tem bolj omejevala na posamezne primere.

Kratkoma: Velika noč je postala veliki dan oziroma veliki praznik največjih revežev. Po svojem obsegu in načinu daleko je prekašala velikonočno dobroteljskost ono božičnih praznikov.

Pa dandanes? Kdo — tudi od tistih, ki so imeli smisel za božično obdarovanje naših revežev na meji — zdaj o veliki noči sploh misli. Da s tem, ko so jih o božiču obdarovali, med tem niso še prenehali biti reveži, marveč nasprotno: revščina se je preko zime še postrila in pomnožila ter od dece prenesla tudi na starše.

Za organizirano velikonočno pomožno akcijo je zdaj v toliko že prepozno, če mislimo samo na oba velikonočna praznika. Kljub temu vsaj oni, ki živijo na tem ozemlju, v obojno jim znanih primerih velike revščine se lahko pomagajo. V ostalem pa naj bo ta opozoritev vzpodbuda za razširjenje že obstoječe pomožne akcije tudi na veliko noč in naj se cela ta akcija spremeni v stalno, za celo leto namenjeno!

Socialna pomladna akcija na meji

Poseben mlin — Razdelitev koruze — Preskrba sadežev

Maribor, 21. marca
Pri nas — v deželi vinčarjev, kočarjev (zlarjev) in najemnikov, pa tudi otrok bogatega, sicer pa prezadoženega kmeta, se pojavlja navadno vsako pomlad pomanjkanje za preživljanje. Letošnja zima pa nas je že izpočetka opozarjala, da nam njen konec prinaša še prav posebno občutno pomanjkanje zlasti tam, kjer ni dovolj polja in so ljudje za vsakdanji živez navezani na nakupovanje. Kadar je podana možnost zaslužka tudi preko zime, tak način preživljanja ne povzroča posebnih skrbi, saj tako se preživljajo tudi mesta. Toda cela letošnja zima je bila na celnem našem obmejnem ozemlju pač taka, da na poseben zažulček ni bilo mogoče misliti in je bila od ročnega zaslužka odvisna večina primorana izbrpati tudi tekoče zvezne zaloge. Sredi najhujše zime se je celo dogajalo, da je mati zmruženih otrok razsekala in sežgala skoraj novo posteljo, ker drugega goriva že ni bilo več pri hiši. Če kdaj, letos bi se izplačalo, od kraja do kraja, od hiše do hiše popsat, kako so naši ljudje prestali to zimo.

Tak popis bi bil tem bolj potreben tudi za naše oblasti, ker gotovo spekulacija že dela poskuse z našo revščino. Tako so prišli na misel, za gotov okraj ustanoviti poseben mlin, iz katerega bi se dobavljala le enotna moka. Čeprav smo z milini preko svoje potrebe že preskrbljeni, bi nič ne rekli, če bi se res ustanovili ali postavili še poseben mlin, namenjen izrecno za revne sloje dotičnega okraja. Moka iz takega mlina bi morala biti cenejša kot povsod drugod in poskrbljeno bi moralo biti, da bi to moko dobavljali tudi taki, ki je ali sploh ne morejo ali pa le začasno ne morejo plačati. To naj bi bila nekakšna podzeloška pomladna pomožna akcija, slično kakor jo poznajo mesta preko zime. V našem primeru pa si spekulacija tak poseben mlin zamišlja tako, da naj bo taka enotna moka najdražja (po 3,25 din), da je treba vzeti najmanj celo vrečo po 100 kg in — kar je za reveže še bolj »raz-

veseljivo« — moko je treba vnaprej plačati. So tudi taki srečni med nami, ampak čim dalje bolj redki. In ti ne potrebujejo takega mlina na račun socialne preskrbe pomanjkanja trpečih.

Slično je z nabavo koruze. Dozaj je bilo tako urejeno, da so imeli pravico za nabavo cene koruze v prvi vrsti res reveži, ki so nabavo koruze lahko tudi naknadno odslužili z običnim kulukom itd. Letos pa si morejo koroze nabaviti le tisti, ki morejo vnaprej plačati celo vrečo (100 kg 150 din). Kdo od teh, katerim naj bi bila ta pomoč namenjena, pa ima danes 150 din samo za to potrebo?

Z nabavo raznih sadežev bo letos odnošeno je že zljaj velik križ. Marsikaj naj bi bilo že v zemlji ali vsaj že vse pripravljeno za sajenje in setev, za silno neugodno vreme tega ne dopušta. Baš to pa naj bi bil en razlog več, da bi bilo od vseh pristojnih strani za nabavo pomladnih sadežev do področnosti vse in tako preskrbljeno, da ko pride čas za eno ali za drugo potrebo, mora biti blago točno na razpolago. Pri tem igrajo ponekod važno vlogo tudi vrče, ki morajo biti brezpogojna skrb dotičnega dobavitelja, ne pa kakor se zdaj zahteva, nasprotno. Vrče so vendar vračunane že pri blagu.

Ker gre tu naravnost za obstojno življenjsko vprašanje tisočev našega ljudstva ob državni meji, smatramo za svojo dolžnost, da s tem pravočasno opozarjamo vse pristojne oblasti, da že vnaprej onemogočijo vsako spekulacijo na račun pomanjkanja trpečega ljudstva. Predvsem je potrebno v vsakem okraju ugotoviti stvarno dejansko potrebo, zlasti pa omili, ki jim je treba takojšnje odprave v življenju.

S tako, potem oblasti urejeno in od pristojnih ustanov (Kmet. zbornice, Kmet. družbe itd.) sistematično organizirano socialno pomladno akcijo naj bi bila združena tudi pomožna akcija dobročelnih ustanov, slično kot je bila za zadnji božič organizirana božična akcija na meji.

Zadnji astronomski zimski dan se poslavlja

Plinasta megla, nizka oblačnost, deževno, na sneženje nagnjeno, zelo nezdravo vreme

Maribor, 20. marca
Danes je astronomsko zadnji zimski dan — to se pravi, tudi po astronomskem računu letnega časa bi moral biti danes zadnji dan letošnje zime. Jutri — z nastopom enakonočja tudi astronomsko spomlad. Če je to popolnoma točno — zlasti z ozirom na prestopno leto in pa, da je bila luna »porojena« še v tem (zimskem) mesecu in doseže 23. t. m. se šele svoj šop — to razmotrivanje prepustimo poklicnim veščakom. Kot navadni zemljani, snemo le z globoko žalostjo opozoriti, da se v resnici letošnja zima proketo malo briga za astronomske račune in vodi železni režim svoje anarhije za vse učene koledarje ne-

bržno naprej. Danes je (zlasti proti večeru) še bolj kritičen dan kot je bil Jozef. Ob Pohorju se že ves dan vlačijo tista sumljiva plinasta megla, ki tudi nam neposredno ne prinaša navadno nič dobrega. Če zaradi tega je zmes v toliko še slabša, ker se nad Mariborom razteza in vlačijo več tovarniškega dima, ki mu prenikajo vsečiji in pretežki oblaki zastirajo pot na kviku. Tako se z rahlo padavino cela umazana brozga poseda na — naša pljuča.

Zato željno pričakujemo, da se nas jutri usmili katerikoli že veter — prvi spomladni veter, pa magari, da bo samo — astronomski.

Ponočna sodna razprava na Kralja Petra trgu

Rekonstrukcija prometne nesreče 1. avgusta 1939

Maribor, 20. marca
Precej pozornosti je zbudila med Mariborčani v ponedeljek ob 22. uri sodna razprava, ki je bila na Kralja Petra trgu. Mimoside so začudeno opazovali to uradovanje v nočnem času na javnem trgu. Izvedli so, da gre za rekonstrukcijo dejanskega stanja prometne nesreče, ki se je pripetila lani 1. avgusta na tem trgu.

Omenjena dne je privozi namreč ob pol 24. uri tovorni avto prevoznika podjetja z Glavnega mostu v smeri proti Tržaški cesti. Na zgornjem delu trga pa je bila položena preko cestne proge vodna cev, s katero so mestni delavci škropili travniški nasad sredi trga. Na soferjevo zahtevo pa delavci niso začasno umaknili cevi. Nastal je preprič med soferjem in delavci. Slučajno je bila navzoča neka uradna oseba, ki je ukazala soferju, da mora zadenski voziti do mostu in nadaljevati potem vožnjo po drugi strani, ki pa ni bila pravilna v smislu cestno policijskih predpisov. So-

fer se je vdal, obenem pa je pripomnil, da ne prevzema za to nobene odgovornosti. To pa je bilo usodno. Zgodila se je nesreča. V tem trenutku je privozi namreč naproti posestnik Benčik s svojim vozom, v katerega je bil vprežen isker konj. Na vozu je bilo pet oseb. Očitno ni bil voznik pripravljen na to, da mu pride kdo na tej strani z avtomobilom naproti. Konj, mlad dirkač, se je ustrašil žameteta in je zavozil ravno pred avto, ki je že stal. Konj je prišel z zadnjim desno nogo med obrambni drog. Prerezal si je žile na nogi in so ga morali ubiti.

Sedaj toži posestnik avtomobilskega prevoznika za odškodnino 12.000 din. Bilo je že več razprav. Sedaj je bilo potrebno še samo, da se ugotovi dejanski stan v nočnem času. Zaradi tega poslovanje sodnije na javnem trgu v Mariboru je zelo živahno zanimanje za izid velike pravde, saj gre za velike odškodninske zahtevke in velike pravdne stroške.

je zakrivil neki inkasant. Gre za vsoto kakih 80.000 din. Zadeva je bila prijavljena mariborskemu državnemu tožilstvu, ki je uvedlo preiskavo.

Naravna smrt ali zločin? V Ciglanem vrhu pri Sv. Martinu pri Vurbergu so našli mrtvo 89letno preuzitkarico Elizabeto Radakovič, ki je nemška državljanka. Na podlagi raznih okoliščin je podan sum zločina in se domneva, da je bila Radakovičeva zastrupljena. Orožniki so zadevo prijavili mariborskemu državnemu tožilstvu, ki je odredilo preiskavo in obdukcijo trupla pokojne Elizabete Radakovičeve.

Samo, ako se po turško poroči. Te dni so imeli na mariborskem sodišču prav zanimivo razpravo, pri kateri je šlo za to, da bi žena dovolila ločenemu možu, da se ponovno poroči, in sicer pravoslavno. Žena je bila sporazumna, toda samo s pogojem, če se poroči po turško. Kajti rekla je, da tudi novi ženi ne bo zvest in potem bo tudi ta zahtevala od njega alimente, ako pa je poročen po turško, bo pa lahko imel več žen in nobena ne bo mogla zahtevati od njega preskrbine, ako bo slučajno obrnil oko na drugo. (»Delavska Politika«.)

Nočno lekarniško službo imata tekoči teden Minafikova mestna lekarna pri Orlu na Glavnem trgu 12, tel. 25-85, in Remsova lekarna pri Sv. Roku na vogalu Aleksandrove in Meljske ceste, tel. 25-32.

Drobne vesti. S kolese je padel ter si zlomil desnico 11letni delavec Josip Sadar iz Spodnje Dobrave. Zdravi se v mariborski bolnici. — Zasebnici Elizabeti Korbanovi je neki žepar na Vodnikovem trgu izmaknil iz ročne torbice denarnico, v kateri je bilo okoli 60 din gotovine. — Z vrel vodo se je polila 6letna železničarjeva hčerka Marija Stramičeva, ki je dobila hude opekline po rokah. Zdravi se v bolnici. — Na Meljski cesti sta trčila dva kolesarja. Pri karambolu je obležala na cesti 25letna tkačica Frančiška Legrart, ki je dobila poškodbe na nogah, razen tega je njeno kolo do nerabnosti rabito.

Zaščitni urad ponovno vabi vse družine, ki imajo bodisi svoje ali tuje otroke do vključno 16. leta starosti, pa jim niso bile dostavljene popisne pole v svrhu popisa otrok, da si te pole takoj priskrbijo v socialno-političnem oddelku mestnega poglavarstva v Mariboru, Rotovski trg šte. 9.

Občni zbor sreske organizacije JNS v Mariboru. Snodi so bili v polni mali dvorani Narodnega doma najprej občni zbori petih okrožnih mestnih organizacij JNS, na katerih so bili izvoljeni večinoma dosedajni odbori. Po prihodu ministra v p. Ivana Pučija, ki so mu navzoči priredili tople sprejem, je predsednik sreske organizacije JNS v Mariboru dr. Lipold s prireditelji besedami pozdravil vse navzoče zlasti pa ministra Pučija in otvoril občni zbor. Vozna poročila so podali o mariborskem delu sreske organizacije JNS v Mariboru sreski tajnik Vekoslav Spindler, blaginjak Zmavec in dr. Senekovič za nadzorni odbor. Po podanih hporočilih je bil soglasno izvoljen za predsednika sreske organizacije JNS v Mariboru dr. Lipold, v odboru pa so ostale večinoma sedanje moči. Nato je minister Pučij podal zanimivo poročilo o političnem položaju in o notranjopolitičnih razmerah v naši državi. Za svoja izvajanja je bil deležen prisrčnega odobranja navzočega članstva.

Posojilo 2,5 milijona din za zaščito otrok v primeru vojne bo najela mestna občina. Posojilo je odobril mestni svet na svoji snodni seji pod pogojem, da ga najame pri domačem zavodu. Tudi je mestni svet sklenil, da bo občina še naprej plačevala za svoje uradnike in nameščence pripadajoči uslužbeni davek.

Hacetova pajdaša 32-letni Stanko Kalšek iz Taborske ulice 6 in 12-letni Ignacij Ilesič sta bila danes po končanem zaslišanju s policije prepeljana v sodne zapore.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej Prekliti izjave beseda din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par davek posebej Najmanjši znesek 8.— din.

TRAJNO ONDULACIJO s 6-mesečno garancijo, v modernih frizurah Vam napravi z najnovejšim aparatom za ceno din 50.— »Salon Merlake«, Sv. Petra c. 76. 320

MALI OGLASI »Slov Naroda« imajo stigoren opebi

VSAKOVSTNO POHISTVO

še vedno po starih cenah dopolnjuje v moderni in solidni izdelavi trvdka »Oprava«, Celovška 50. Sprejemajo se naročila a. l.

KITŠEJE ENO VEČERAVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

Mariborsko vreme. Davi je znašala temperatura 2,3, večerj popoldne 6,2. Vremenska napoved pravi, da bo prevladovalo oblačno in nestalno vreme, deloma vetrovno.

V počastitev spomina prof. Gabriela Majcna je darovala gospa Antonija Dev, vdova po sodnem svetniku, 100 din v prid Počitniškemu domu kraljice Marije na Pohorju.

Iz Studencev. Naša Ljudska univerza zaključuje črvi svojo letošnjo uspešno sezono. Sklepno predavanje ima urečnik dr. Franc Vatovec o temi: Zakoni dinamike Po predavanju je občni zbor Ljudske univerze, h kateremu so vabljani vsi člani ter prijatelji naše agilno delujoče Ljudske univerze Na sporedu so tudi tedenske slike.

Stari rod izumira. V Nasipni ulici 36 je preminila zasebnica Marija Kores. Doživela je lepo starost 89 let. Ohranimo ji časten spomin. Žalujemo naše globo sožalje.

S Pohorja. V Ribnici na Pohorju je umrl mesar Tomaž Buher, star 41 let. Zapuščena žena in 4 mladoletne otroke. Pokopali so ga ob velikem spremstvu domačega ljudstva.

Smrtna nesreča na Kralja Petra trgu. Včeraj kmalu po 12 uri se je pripetila na Kralja Petra trgu prometna ne-

sreča, ki je zahtevala človeško življenje. V omenjenem času je privozi iz smeri Tržaške ceste tovorni avto z zmrzno brzino. Na križišču Kralja Petra trga in Pohorške ceste je v tem trenutku prekorachil cesto neki starček, sofer tovarnega avtomobila je dal predpisane znake, vendar se starček za nje ni menil. Sofer je zaradi tega avto močno zavril, toda bilo je že prepozno. V naslednjem trenutku je avto podiril starčka na tla. Obležal je negiben. Iz ust in nosa se mu je vili kri. Starčka so takoj potegnili iz avtomobila. Poklicali so tudi reševalce, da bi starčku nudili pomoč. Toda reševalci so ugotovili, da je starček že mrtev. Imel je razbito lobanjo. Nesrečnejši je bil pri priči mrtev. Na kraju tragičnega dogodka se je zbrala velika množica ljudi. Prišla je tudi sodna komisija, ki je ugotovila dejanski stan. V žepih smrtno žrtve so našli neke dokumente, iz katerih je razvidno, da je pokojni identičen z 71letnim tapetiščim pomočnikom Antonom Laknerjem iz Vardnja. ki se je zadnja leta preživljal z beračenjem.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR Narod. gled. v Mariboru. Četrtek 21., petek 22., sobota 23. marca: Zaprt.

Težnje naših železničarjev

Upravičeni predlogi za zboljšanje gnetnega položaja naših železničarjev

Maribor, 20. marca
Na svojem nedeljskem zborovanju, o katerem smo že poročali, so naši narodno zavezni železničarji, organizirani v tukajšnji podružnici UJNZB, sprejeli tudi sedee predloge, ki naj pomagajo lajšati težko stanje, v katerem se nahajajo zaradi naraščajoče draginje in drugih nepravil naših železničarjev.

Napredovanje v železniški službi naj bi bilo avtomatično. Pri tem naj se vzame za podlago bivši južno železniški sistem. Osebnostne draginske doklade naj se ukinejo. Osnovna plača pa naj predstavlja eksistenčni minimum, začeti pri najnižji kategoriji, to je pri služiteljih. V primeru naraščanja draginje naj se pooblasti ministrski svet, da določi izredni draginski dodatek po indeksu cen Narodne banke, ki naj bo za vse stroke uslužbenec enak. Eksistenčni minimum, to je osnovna plača, naj bo pri služitelju začetniku 1000 din. Področna draginska doklada naj bo 150 din za ženo in vse otroke, dokler jih

vzdržuje uslužbenec. Rodbinska doklada naj se uzakoni in naj velja tudi za starše, ki so za pridobitno delo nezmožni. Tudi naj se prizna eksekutivna služba vsem vrstam službe, ki so našteje v prometnem pravilniku. Uslužbenec naj se štejejo v napredovanje in pokojnino vsa leta, prebita v želez. službi. Dnevničarji delavci naj se nastavijo po zakonu, čim zadostijo predpisanim pogojem. Rodbinskim članom dnevničarjev naj se priznajo rodbinske doklade kakor nastavljenec. Za vse uslužbence naj se uvede stanarina. Vsa vojaška leta naj se štejejo onim uslužbenecem, ki so bili pri vojakih po 18. letu starosti. V prehodne določbe naj se vstavijo točke, ki bodo popravile krivice, ki so bile storjene zlasti pri prevodih ter napredovanju nižjih uslužbenec. Paragraf, ki določa o stalnosti, naj se črta. Ocene ter izpiti za višje položaje naj odredimo. Pokojnine naj bodo 100%.

Inserirajte v »Slov. Narodu«!

Iz Ljutomeru

Sokolški kino. Zvočni kino Sokolski dom bo predvajal med velikonočnim prazniki filmsko glasbeno valedelo »Pesem zaljubljenega«. Ta razkošna opereta se bo predvajala na veliko noč ob 16. in ob 20. in na vel. ponedeljek ob 16. in 20. in v torek 23. marca ob 20.

Čas škropljenja sadnega drevja. Pred kratkimi so dospeli nove motorne škropilke sadnega drevja, ki jih je dobavljala tvrdka Miovič. Sadne škropilke so bile oddane v prvi vrsti v občine, kjer je ugotovljeno, da gospodari kapar San Jos. kjer so sedaj že v polnem obratu. Kot sredstvo proti kaparju se uporablja tekočina »biljo-bran«, ki jo je dobavljala tovarna olja Schell iz Zagreba.

S koli so ju napadli. Vargazon Viktor doma iz Stanetincev je šel pred dnevi v Zasade po denar za prodane kože. V gozdu v Murščaku so ga napadli trije fantje s koli in ga pošteno obdelali. Vargazon je dobil močne poškodbe po glavi in po telesu in vse je kazalo, da bo po legel. Naslednjega dne pa so zopet trije fantje s koli napadli delavca Franca Sumaka iz Stanetincev ter mu povzročili težke rane po telesu. Sumak in Vargazon sta morala v bolnico in je upanje, da bosta okrevala, napadalce pa zasledujejo orožniki.

Vinski sejem v Ljutomeru

Ljutomer, 20. marca.
V torek 12. t. m. je bil v Ljutomeru vinski sejem. Tokrat je bilo v Ljutomeru razstavljenih 187 vzorcev vina, iz Ljutomerskega okoliša 147, iz gornjeradgonškega 11 in iz štrigovskega okoliša 27 vzorcev. Strokovna ocena razstavljenega vina, ki se je izvršila v ponedeljek pred razstavo, je ugotovila, da je velika večina vzorcev vredna najboljših ocen. Med temi najboljšimi vzorci je komisija naknadno izbrala en vzorec, za katerega je bila določena lepa nagrada 100 kg galice. Isti dan zvečer se je vršil sestanek strokovnikov in navzočih strokovnjakov, ki ga je vodil načelnik kmetijskega oddelka kraljevske uprave inž. Podgornik. Na sestanku se je obdelalo vprašanje zaščite našega vina s posebnim ozirom na dejstvo, da je letos izdalo kmetijski ministristvo odločbo o zaščiti imena izvora vina, ki raste na dalmatinskem otoku »Solta«. Ta odločba je bila rešena v nekaj dnevih, a prošnja

Iz Ptujja

Sezona občnih zborov se je zaključila z občnim zborom obeh podružnic CMD, ki se je vršil v soboto v spodnji dvorani Narodnega doma ob precejšnji udeležbi članov. Iz poročil funkcionarjev moške in ženske podružnice izhaja, da je bila CMD lani na naši severni meji zelo aktivna. Razen denarnih prispevkov, ki sta jih nabirali obe podružnici, je bila obdarovana tudi številna deca. Pri volitvah je bil izvoljen stari odbor s predsednico go. Štefko Jerše in predsednikom dr. Senčarjem Matejem. V nedeljo pa se je vršil občni zbor Proti tuberkulozne lige v Ptujju v mestni posvetovalnici in so se ga udeležili razen članov tudi predstavniki civilnih oblasti. Namesto umrlega dosedanjega predsednika g. dr. Stuhecja je bil izvoljen za predsednika sreski načelnik g. Farčnik Anton.

Alarmirani gasilci. Po Ptujju se je raznesla vest, da je v planenih Koroskem mlina na Bregu. Ptujski gasilci, ki so bili alarmirani, so takoj odhiteli tja, ker pa ni pretila nobena nevarnost, so se vrnili. V dimniku so se bile vnele samo saje in so ogenj zadušili domači.

Jožefovanje. Tudi v Ptujju je navada, da se proslavlja god Jožetov in Jožic, katero svečanost pa je letos motil dež. Trgovine so bile na praznik dopoldne odprte.

Poplave. Zaradi kopnenja snega in nalivov v začnjen dneh so mnogi potoki poplavlili polja in tudi nekatere ceste. Na večjih krajih je promet na cestah zelo omejen, ker so poškodovani propusti.

PRODAM

Beseda 50 par davek posebej Najmanjši znesek 8.— din

OREHOVA JEDRCA IN FIŽOL nudi najceneje

SEVER & KOMP.

Ljubljana. 824

BMW

motor 250 ccm OHV, ohranjen kot nov, prodam. Osredkar M., Domžale. 867

OREHOVA JEDRCA

sortiran cvetlični med in medice dobite najceneje v

MEDARNI

Ljubljana, Židovska ul. 6. 18/L

SODAVICARJI, POZOR!

Prodajam okoli 10.000 originalnih Jogura-steklenic, novih, še ne-rabljenih, avto Chevrolet Truck 25 tonski, stroj za etikiranje, po zelo nizki ceni. Vprašati: Brežice 14 in Radeče 160. 866

KUPIM

Beseda 50 par davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

POZOR!

Kupujem in prodajam rabljene čevlje, moške oblike in staro perilo. Slavžer, Vošnjakova 4. 860

Makulaturni papir

proda

uprava »Slovenskega Naroda«

Ljubljana, Knaflijeva ulica šte. 5

Mariborske in okoliške novice

Drzen roparski napad sta izvršila v Volinjak pri Mežici doslej še neizsledena moška. Okoli polnočnega sta vdrla v stanovanje Jerice Robnikove ter zahtevala denar. Roparja sta bila oborožena z noži in koli. Robnikovi se je posrečilo, da je skozil zadnja vrata pobežala, nakar sta moška prefaknila vse stanovanje. Pod posteljo sta našla ročno torbico, v kateri je bilo 450

din gotovine, nakar sta s plenom pobežala. Na podlagi osebnega popisa roparjev domnevajo, da je bil eden roparjev zloglasni 28letni ropar Franc Knez, ki je bil član Roganove razbojniške tolpe, pa je pobežal preko meje.

Velike poverebe pri mestnih podjetjih. Pri mestnem električnem podjetju so prišli na sled velikim poverbam, ki jih

